

DOCUMENT RESUME

ED 424 732

FL 025 342

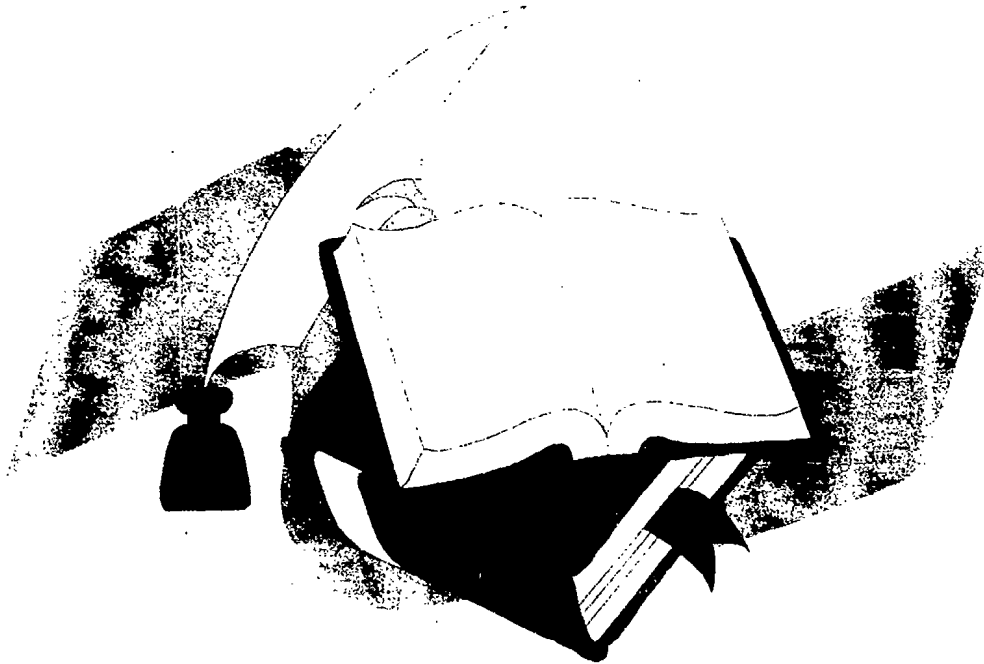
TITLE Practicum for Reading and Writing in Romanian.
INSTITUTION Peace Corps (Moldova).
PUB DATE 1997-00-00
NOTE 96p.
PUB TYPE Guides - Classroom - Learner (051)
LANGUAGE Romanian
EDRS PRICE MF01/PC04 Plus Postage.
DESCRIPTORS Cultural Background; Foreign Countries; Independent Study;
Literature; Reading Instruction; *Romanian; *Second Language
Instruction; Second Language Learning; Uncommonly Taught
Languages; Units of Study; Writing Instruction
IDENTIFIERS Moldova; Peace Corps; *Romania

ABSTRACT

Designed for continued language learning beyond the beginning level, this workbook provides practice and sets of exercises for improving Romanian through reading and writing. The content areas include history, traditions, language and literature (both prose and poetry). Each unit includes several texts with exercises for use with a tutor or under self-guided learning circumstances. A glossary is also included. (CNP)

* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *

PEACE CORPS MOLDOVA

**PRACTICUM FOR READING AND WRITING
IN ROMANIAN**

1997

DESIGNED FOR USE IN PEACE CORPS LANGUAGE PROGRAM ONLY

FL025342

BEST COPY AVAILABLE

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

- This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
- Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

JUST TRY ...

... AND YOU WILL SUCCEED!

THAT'S THE IDEA!

BECAUSE EACH LOCK ...

... HAS A KEY!

To those who will take the challenge

This workbook, as proved by the title, is intended as a tool for improving your knowledge of Romanian, through practising reading and writing. The last two skills are less emphasised in your PST Manual, due to the evident priority of listening and speaking for that phase of your language acquisition.

The content areas of the workbook include History, Traditions, Language and Literature (prose and poetry). Each unit includes several texts, and each text is followed by exercises based on it. To complete them, you will need to read the text thoroughly and to work on new vocabulary. A glossary is provided at the end of the workbook. However, since there is no way the compiler could know what other words are unknown for you, to have a dictionary available would be extremely useful.

It is up to you and your Language Co-ordinator to decide on the way you use this workbook, depending on your language acquisition level. You can work with a tutor, in the training or independently, but I would highly recommend combining the first and third models.

The texts are placed in order of difficulty (from Intermediate to Advanced level), so the advice would be to work on them in the proposed order. However, you can do it differently, choosing them by preference. Just notice, that the last part, Poetry (which is not followed by exercises), requires rather Advanced skills.

We hope that you will enjoy working with this workbook, as much as we enjoyed getting it all together.

Succese!

Liliana Ivanovici

CUPRINSUL

I. PAGIN DE ISTORIE	1
1. Despre daci	1
2. Legende despre Moldova	9
3. Ștefan cel Mare	12
4. Cine s fost Ștefan cel Mare	13
5. Cînd era să moară Ștefan	15
6. Vlad Țepeș	16
7. Dreptatea lui Țepeș	18
7. Basarabia - cronica durerii	21
II. LIMBĂ ȘI NAȚIUNE	25
1. Gînduri despre sufletul național	25
2. Limba română	27
III. TRADIȚII ȘI OBICEIURI	30
1. Colinda	30
2. Colindă pentru copii	32
3. Altă colindă	33
4. Plugușorul	34
5. Plugușor	34
6. Dramatizări populare	36
a) Capra	36
b) Ursul	37
7. Semănatul	37
8. Mărțișorul	38
a) Legenda Mărțișorului	38
IV. PAGINI DE PROZĂ	40
1. Apa și pietrele. G. Bogza	40
2. Opt judecăți asupra munților Carpați, G. Bogza	42
3. Toute l'eau de la mer... , G. Bogza	44
4. Arta muncii. L. Blaga	47
5. Înainte de început. T. Dorz	50
6. Cina și jertfa, T. Dorz	51
V. PAGINI DE POEZIE	54
1. La steaua, M. Eminescu	54
2. Pe lingă plopii fără soț, M. Eminescu	55
3. Glossă. M. Eminescu	56
4. Rondelul royelor ce mor. Al. Macedonski	57
5. Celei care pleacă. I. Minulescu	60

6. Noi, O. Goga	59
7. Cuptor, G. Bacovia	60
8. Pastel, G. Bacovia	61
9. Fără adresă, G. Topîrceanu	62
10. Și totuși iubirea, A. Păunescu	63
11. Dacă, Gr. Vieru	64
12. Ucenicul lui Homer (II), A. Suceveanu	65
13. Persoana indezirabilă, V. Ciornei	66
14. În fiecare din nopțile solstițiului, L. Băltăanu	67
15. Vom cunoaște tandrețea. N. Popa	68
16. Cineva m-a uitat aici, A. Christî	69
17. Fără a sta pe gânduri, A. Christî	70
VI. VOCABULAR	71

I. PAGINI DIN ISTORIE

1. DESPRE DACI

Dacii, strămoșii românilor de astăzi, au fost un popor puternic și viteaz . Istoricul grec Herodot, părintele istoriei, ne vorbește despre ei în a doua jumătate a secolului V înainte de Hristos (înaintea erei noastre). Dar existența lor e cu mult mai veche. Din istorie se știe că dacii au fost luptători deosebiți . Ei au purtat multe războaie , din care au ieșit biruitori .

Scriitorii antici spun că bărbații daci erau înalți și aveau pielea de culoare deschisă, ochii albaștri și părul roșcat. Femeile dace erau de o frumusețe severă, aspră chiar, dar expresivă.

Îmbrăcămintea dacilor, destul de simplă, semăna cu portul popular românesc: pantaloni, mai largi sau mai strâmți, cămașă încinsă cu un brâu și o manta cu glugă pentru bărbați, iar pentru femei - cămașă, fustă, o manta și o basma . În picioare dacii purtau încălțăminte de piele.

Despre religia dacilor, istoricul Herodot scria: "Ei cred că sînt nemuritori . Ei cred că nu mor, ci că cel ce moare se duce la zeul Zamolxis". Zamolxis este numele divinității principale la daci. Dacii credeau că Zamolxis a existat cu adevărat, apoi a murit și a înviat din nou.

Tot Herodot, vorbind despre ritualul funerar al dacilor, spune că ei "țin mortul la vedere timp de trei zile și, după ce jertfesc animale de tot soiul , îl înmormîntează arzîndu-l sau, în alt chip, îngropîndu-l în pămînt". După ospățul funerar, dacii obișnuiau să spargă deasupra mormîntului vasele folosite de defunct.

Dacii aveau vaste cunoștințe în materie de medicină. A fost descoperită o adevărată trusă medicală pentru operații chirurgicale, cu instrumente și cu vase în care se păstrau substanțele medicamentoase. Se presupune că dacii foloseau și tratamentul cu ape minerale. Se spune că Zamolxis îl învăța pe daci că "după cum nu trebuie să încercăm a îngriji ochii fără să ținem seama de cap, nici capul nu poate fi îngrijit fără a ține seama de corp, și tot astfel trebuie să dăm îngrijire corpului împreună cu sufletul".

Se știe că dacii cunoșteau și practicau scrisul. Regele dac Decebal le-a scris împăraților romani Domițian și Traian. Până în secolul I era noastră, alfabetul folosit era cel grecesc, iar după această dată - alfabetul latin.

Dacia a fost romanizată în urma războaielor cu imperiul Roman. În anii 105-106 e.n. împăratul Traian a biruit armata statului dac, în fruntea căreia era regele Decebal. Decebal s-a sinucis. Dar romanii i-au tăiat capul și o mână, ducându-le lui Traian. La Roma, a fost construită Columna lui Traian, un monument uriaș, pe care sînt reprezentate scene ale războiului cu Dacia. Romanii au dus în Imperiu multe comori ale dacilor. Roma a biruit, dar istoria dacilor nu se încheie aici. Începe romanizarea, în urma căreia se naște poporul român și limba română.

Cercetătorii consideră că în limba română s-au păstrat mai mult de o sută de cuvinte de origine dacică. Printre ele sînt și următoarele:

băiat	căciulă	mire
brad	copac	mugure
brînză	a dezmierda	a răbda
buză	gard	sîmbure
burtă	gata	strugure
a se bucura	mătură	vatră

A. Răspundeți la întrebări.

1. Cînd apare prima mențiune istorică despre daci?

2. Ce haine purtau dacii?

3. Ce religie aveau dacii?

4. Ce ritual funerar aveau dacii?

5. Ce alfabet foloseau dacii?

6. Ce este Columna lui Traian?

B. Scrieți din text cuvintele și îmbinările de cuvinte ce se referă la următoarele categorii:

Caracterul dacilor: _____

Înfățișarea dacilor: _____

Îmbrăcămintea lor: _____

C. Uniți prin linii antonimele:

a muri

a îngropa

a descoperi

a găsi

a da

a acoperi

a pierde

a dezgropa

a lua

a învia

D. Găsiți pe această hartă regiunile în care astăzi se află țările de origine romanică:

România

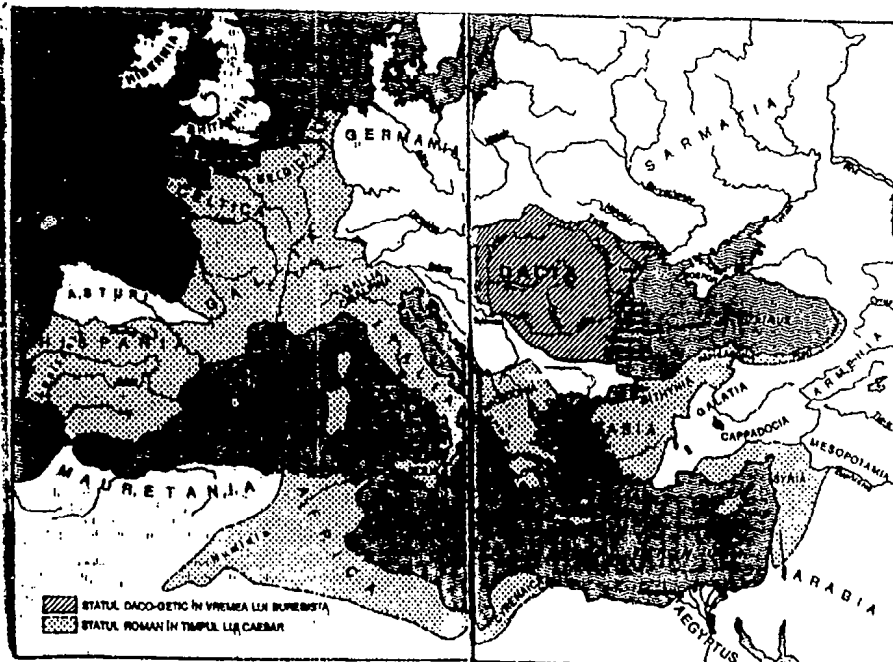
Republica Moldova

Italia

Franța

Spania

Portugalia

Peace Corps Moldova

E. În cuvintele de mai jos, subliniați-l pe cel care, pus în locul cuvântului evidențiat, păstrează cel mai bine sensul inițial:

- 1) **Sarmisegetuza** era **ORAȘUL PRINCIPAL** al Daciei.
(inima, centrul, capitala)
- 2) **Scrisul** este o **DOVADĂ** a gradului de civilizație a unui popor.
(demonstrație, element, semn, particularitate)
- 3) Pe parcursul anilor, zidurile orașelor Daciei au fost **DISTRUSE** de vreme.
(ruinate, pulverizate, afectate, atinse)

F. Completați propozițiile:

- 1) Este clar că numele Decebal nu este de latină.
(geneză, derivare, origine)
- 2) Prin vitejia lor, dacii au multe războaie.
(inițiat, acumulat, câștigat, meritat)
- 3) Cu atâtea războaie, viața dacilor trebuie să fi fost foarte
(tristă, grea, pesimistă, curioasă)

G. Completați propozițiile:

- 1) Decebal nu s-a predat romanilor pentru că era un bărbat
(frumos, voinic, mândru, viteaz, interesant)

2) Columna lui Traian scene din războiul cu Dacia.

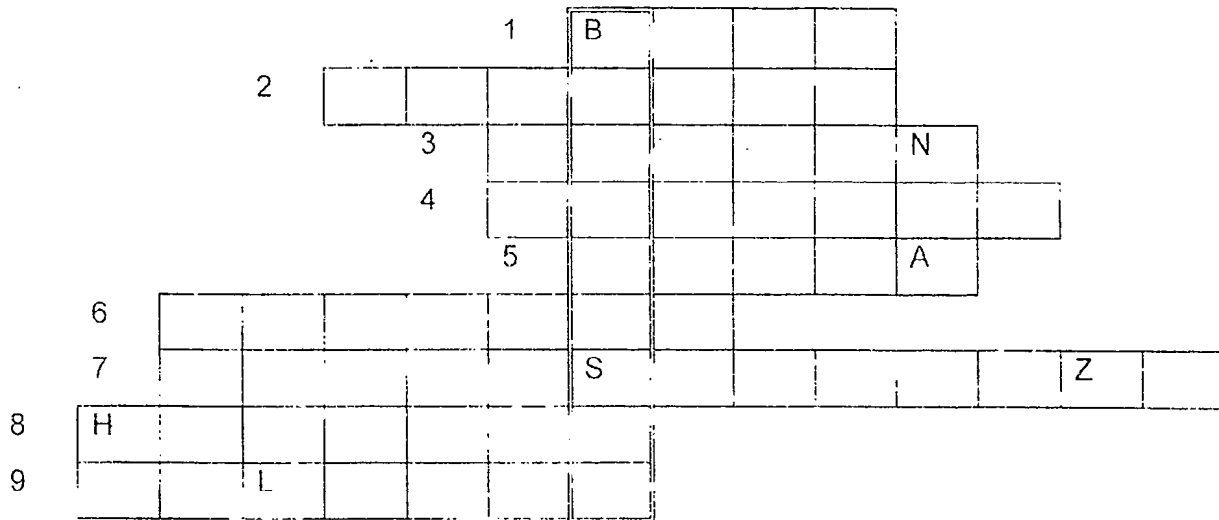
(prezintă, evocă, demonstrează)

3) Biruința Romei romanizarea poporului dac.

(a influențat, a generat, a provocat, a instalat)

H. Rezolvați cuvintele încrucișate și veți citi pe verticala evidențiată numele unui alt rege dac, la fel de vestit ca și Decebal.

1. Element al costumului popular.
2. Cel mai important monument al războaielor daco-romane.
3. Imperator roman, cuceritor al Daciei
4. Rege dac, care s-a sinucis ca să nu se predea romanilor.
5. Element al costumului femeiesc, purtat pe cap.
6. Stat romanic, pe teritoriul lui se află munții Carpați.
7. Orasul principal, capitala Daciei.
8. Istoricul antic care i-a menționat pentru prima dată pe daci.
9. Țara care are hotar cu România și Ucraina

I. Răspundeți la întrebări.

La expunerea ipotezelor, folosiți
îmbinările recomandate:

Aș crede că ...
Probabil ...
După părerea mea ...
..., deoarece ...
Cu toate acestea, ...
Deși ...
Se poate spune ...
Se poate afirma ...
Se poate crede ...

1. Ce se poate spune despre dacii în baza informației despre religia lor?

2. De ce oare dacii obișnuiau să spargă vasele folosite de defunct?

3. Ce se poate spune despre nivelul de civilizație al dacilor, în baza textului?

4. Ce înseamnă "a îngriji corpul împreună cu sufletul"?

5. Cum credeți, de ce s-a sinucis Decebal?

2. LEGENDE DESPRE MOLDOVA

Demult, demult, a coborât din munți la vînătoare un voievod tînăr și viteaz, pe nume Dragoș. Și mergînd el cu oamenii săi, au văzut o căprioară sprintenă, și au pornit după ea. Au urmărit-o mult timp, pînă au obosit și caii, și călăreții. Așa au ajuns în niște locuri noi, necunoscute. Erau locuri foarte frumoase, cu păduri dese și cîmpii întinse, iar prin mijlocul lor curgea un rîu.

Cînd au ajuns la rîu și au vrut să-l treacă, cîinele preferat al lui Dragoș, Molda, s-a înecat. De atunci rîul, iar mai tîrziu și locurile din jur, au început să se numească Moldova. Oamenii lui Dragoș au coborât din munți și s-au stabilit pe totdeauna pe aceste pămînturi minunate.

Legenda de mai sus rămîne doar o legendă. Mult mai aproape de adevăr este o altă explicație a numelui Moldova. Acest nume, în opinia unor cercetători, vine de la "molid", o specie de arbore. Foarte mulți molizi creșteau în trecut pe aceste pămînturi. Varianta inițială a fost "Molidova", care a evoluat mai apoi în "Moldova".

Iată încă o legendă:

Cică demult, demult, s-a gîndit Dumnezeu să împartă pămîntul popoarelor. A chemat toate popoarele și toți au venit la timp. Numai moldovenii au întîrziat, pentru că erau în cîmp la muncă. Atunci cînd au ajuns și ei la marea împărțire, nu mai era nici o bucată de pămînt. Dar Domnului i-a fost milă, și le-a dat o bucată de rai, să locuiască în pace. Iată de ce Moldova e numită și pe buna dreptate, "gură de rai".

BEST COPY AVAILABLE

A. Conform opiniei istoricilor, anul constituirii statului moldovenesc este 1359. Aflați de la prietenii sau colegii:

1. Când a fost constituit orașul _____

Chișinău?

2. Când a fost constituită _____

localitatea în care trăiți acum?

B. Există vre-o legendă sau istorie despre constituirea statului/orașului dumneavoastră natal? Expuneți pe scurt conținutul ei:

C. Care este explicația numelui statului dumneavoastră natal? Ce înseamnă acest nume?

D. Formulați 3 întrebări la text și răspundeți la ele:

1. ? _____
1. ! _____
2. ? _____
2. ! _____
3. ? _____
3. ! _____

E. Clarificați sensul acestor expresii cu ajutorul dicționarului sau prietenilor (tutorelui):

gură de rai	_____
gura lumii	_____
gura sobei	_____
gura beciului	_____

Alcătuți câte o propoziție cu fiecare din aceste îmbinări de cuvinte.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

3. ȘTEFAN CEL MARE

Ștefan cel Mare a domnit în Moldova între anii 1457 - 1504. Remarcabil comandant de oști și om politic, el a urmărit întărirea autorității domnești. De asemenea, el s-a îngrijit de organizarea și prosperitatea economică a țării, sprijinind dezvoltarea meșteșugurilor și a comerțului. El a întărit armata și cetățile, făcând din Moldova un stat puternic. Pe plan extern, Ștefan cel Mare a luptat pentru apărarea independenței statului, respingând încercările de cotropire ale dușmanilor. În îndelungata luptă împotriva expansiunii Imperiului Otoman, el a obținut un șir de victorii de prestigiu. Aceste victorii au oprit înaintarea stăpînirii otomane spre centrul Europei. Ștefan cel Mare a ctitorit numeroase biserici și mănăstiri.

A. Cu ajutorul informației din text faceți portretul lui Ștefan cel Mare.

B. Transformați enunțurile evidențiate în text după model:

1. El a urmărit întărirea autorității domnești ---- **Întărirea autorității domnești a fost urmărită de el.**

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

4. CINE A FOST ȘTEFAN CEL MARE (DIN FOLCLOR)

Spun că Ștefan-Voevod era om mărunț la stat , aprig la mînie , viteaz mare la război, însă și foarte chibzuit , biruind pe neprietenii lui nu numai cu armatele, ci și cu înțelept meșteșug .

Așa Ștefan-Vodă, stăpîn peste o țară mică, dar avînd de de la Dumnezeu o minte și vrednicie fără seamăn , singur i-a bătut pe dușmani.

Așa de mare uimire a fost în lume pentru aceste războaie ale lui, încît faima a ajuns în depărtate hotare , pînă în țara persienească în răsărit , iar către apus , pînă la Veneția și la Roma, unde patriarhul cel mare catolic, care se chema Papa, l-a scris în carte aurită și l-a numit "sabia creștinătății".

Și era nedomolit și tare, de-l priveau cu cutremur căpitanii și boierii cei tineri. Și polonii nu puteau sta înaintea sabiei lui și îl spuneau " Leul cel bătrîn de la Moldova".

Asemenea Domn nu se arată la un neam decît atunci cînd Dumnezeu și-a întors către el mila.

A. Scrieți alte echivalente ale expresiilor:

comandant remarcabil

luptă îndelungată

vrednicie fără seamăn

țara persienească

B. Completați propozițiile. Încercați să fiți originali și cu simțul umorului.

Drept model folosiți propoziția evidențiată din text.

(propozițiile pot fi la orice temă):

1. Asemenea _____ ca _____ nu se
_____ decît atunci cînd _____
_____ și cînd _____

2. Asemenea _____ ca _____ nu se
_____ decît atunci cînd _____
_____ și cînd _____

3. Asemenea _____ ca _____ nu se
_____ decît atunci cînd _____
_____ și cînd _____

5. CÎND A FOST SĂ MOARĂ ȘTEFAN

1. Cînd a fost să moară Ștefan
multă jale -a fost în țară
și la patul lui de moarte
toți boierii se-adunară.

2. Cu un dangăt plin de jale
mii de clopote dau veste :
Ștefan-Vodă al Moldovei,
Ștefan-Vodă nu mai este.

3. Tristă-i mănăstirea Putna,
porțile deschise-așteaptă
strălucit convoi ce vine
și spre ele încet se-ndreaptă .

4. Este Ștefan. Azi străbate
cel din urmă drum prin țară,
dar pe unde trece-acuma
în măreața zi de vară

5. Plînge dealul, plînge valea,
plîng pădurile bătrîne
și poporu-n hohot plînge
"Cui ne lași pe noi, stăpîne?"

6. "Eu vă las în grijă mare
Idealul meu cel sfînt:
Să stați strajă la hotare,
Să păziți acest pămînt."

A. Aflați de la prieteni melodia acestui cîntec. Învațați-l , dacă vă face
plăcere.

BEST COPY AVAILABLE

6. VLAD TEPEȘ

Vlad Țepeș a fost domn al Țării Românești între anii 1456-1462. și pentru un timp scurt - în 1476. Contemporan cu Ștefan cel Mare, a fost un domn la fel de viteaz și faimos.

Fiind un domn foarte autoritar Vlad Țepeș a ținut să întărească ordinea în țară, introducând pedepse foarte crude pentru răufăcători. Numele de Țepeș vine de la pedeapsa prin tragerea în țeapă, introdusă de el. Se spune că un impostor pretendent la tron, capturat de Țepeș, a fost pus să-și sape singur groapa, după ce ascultase slujba înmormântării.

Vlad Țepeș a servit drept prototip pentru binecunoscutul personaj literar Dracula. În realitate însă, prințul român sigur că nu a fost vampir. A fost un om foarte sever și dur, la fel ca și tatăl său, pe care oamenii îl porecleau Vlad Dracul. Această poreclă demonstrează că și tatăl lui Țepeș avea o fire cruntă.

În apropiere de Brașov, în România, există un castel foarte vizitat de turiști, care se numește Castelul Bran. Lumea îl numește Castelul lui Dracula. Se știe însă că Vlad Țepeș nu a locuit aici, ci l-a vizitat odată, doar pentru trei zile.

A. Enumerați caracteristicile lui Vlad Țepeș, care au permis ca el să servească drept prototip pentru Dracula:

B. Enumerați calitățile lui pozitive:

C. Aflați de la tutore, colegi, prieteni cum este poreclit:

un om mândru

un om prost

un om fudul

un om deștept

un om fricos

un om leneș

un om abil. ager. iute

7. DREPTATEA LUI ȚEPEȘ

Pe timpul domniei lui Vlad Țepeș un neguțător care se afla în călătorie pe la noi spuse să se strige pe la răspîntii că a pierdut o pungă cu o mie de lei. El făgădui o sută de lei aceluia care o va găsi și i-o va da. Nu trecu mult și un creștin, om cu frica lui Dumnezeu, cum se aflau mulți români pe vremea lui Țepeș, se arătă păgubașului și-i zise:

- Jupîne neguțător, mergînd pe cale, la cotitura drumului, am găsit punga aceasta. Eu socotesc că e a dumitale, deoarece am auzit strigînd că ai pierdut o pungă cu bani.

Neguțătorul, începînd să numere banii, se frămînta cu mintea cum ar face să nu dea suta cea de lei făgăduită. După ce numără toți cei o mie de lei, îi puse la loc în pungă, apoi îi zise celui care i-o adusese.

- Am numărat, dragul meu, și am văzut că dumneata Ț-ai oprit făgăduiala. În loc de o mie de lei, am găsit nouă sute. Și bine ai făcut, căci era dreptul dumitale.

- Jupîne neguțător, a răspuns creștinul, rău și fără cale zici dumneata că-ți lipsește din pungă o sută de lei. Eu nici n-am dezlegat-o, să mă uit cîți bani sînt într-însa. Cum am găsit-o, așa Ț-am adus-o.

- ÎȚi spusei, zise neguțătorul, că am pierdut punga cu o mie de galbeni și mi-ai adus-o cu nouă sute. Asta e!

Omul nu mai zise nimic, ci ieși și se duse drept la Vodă Țepeș, spre a se tînguî.

- Măria Ta. zise el, nu mi-a dat suta de lei cea făgăduită și nu mi-e ciudă atît pentru suta de lei, cît mi-e ciudă că mă bănuiește a nu fi fost om de omenie. Eu am fost curat ca argintul și nici prin gînd nu mi-a trecut să mă ating de lucrul altuia.

Vodă pricepu tertipurile neguțatorului și porunci să i-l aducă. Ascultînd și pe unul și pe altul și punînd vorbele ambilor în cumpăna dreptății, văzu în care parte bate. Apoi, uitîndu-se în ochii neguțatorului, zise:

- Dacă tu, jupîne neguțator, ai pierdut o pungă cu o mie de lei, iar acesta a găsit una cu nouă sute, este dovedit că această pungă nu este a ta. Tu, creștine, ia punga cu banii ce i-ai găsit și s-o dai aceluia care se va arăta că a pierdut o pungă cu nouă sute de lei, iar tu, jupîne neguțator, așteaptă pînă se va găsi punga cu cei o mie de lei, pe care zici că ai pierdut-o!

Așa se și făcu, căci nu era chip să se facă într-altfel. Vlad-vodă Țepeș judecase. Neguțatorul o păți cît de buna și se căi în toată viața de fapta neomenească ce săvîrșise.

A. Ce proverb românesc se potrivește acestei istorii ?

Care ar fi echivalentul englezesc?

B. Enumerați câte 3 caracteristici pentru fiecare dintre cele 3 personaje:

1. Negustorul era _____ și _____.
2. Creștinul era _____ și _____.
3. Vlad Țepeș era _____ și _____.

C. Completați propozițiile cu variante proprii.

Folosiți experiențe din viața proprie !

Exemplu: Nu mi-i ciudă atât pentru faptul că nu primesc scrisori regulat, cât mi-e ciudă că prietenii mei _____.

1. Nu mi-i ciudă atât pentru _____, cât mi-e ciudă că _____.
2. Nu mi-i ciudă atât pentru _____, cât mi-e ciudă că _____.
3. Nu mi-i ciudă atât pentru _____, cât mi-e ciudă că _____.

6. BASARABIA - CRONICA DURERII

1775 Către mijlocul secolului XVIII țările române, Moldova și Țara Românească, au continuat să rămână sub regimul turc, care însă își pierdea tot mai mult puterea militară și influența. Acest lucru s-a soldat cu pierderi teritoriale. Țările române au devenit monedă de schimb pentru răscumpărarea insucceselor de pe tărîm militar. Astfel, în 1775, Turcia cedează Austriei dominația asupra Bucovinei. Răpirea Bucovinei a fost primul act de dezmembrare a Moldovei și, din păcate, nu ultimul.

1812 În acest an, prin semnarea Tratatului ruso-turc de la București, s-a pus începutul unei mari tragedii naționale. Moldova de Răsărit, adică întreg teritoriul dintre Prut și Nistru, a fost anexată la Rusia țaristă, devenind gubernia Basarabia. La discuțiile dintre demnitarii ruși și turci, reprezentanții Moldovei și țării Românești nu au fost prezenți. Voința românilor a fost total neglijată. Hotarul săpat arbitrar pe trupul Moldovei avea să-i separe forțat pe românii din acest principat.

1857 Pe cînd Basarabia se afla sub stăpînirea rusească, în celelalte teritorii românești aveau loc evenimente importante. În 1857, Adunarea Moldovei se pronunță pentru unirea cu țara Românească.

1859 În acest an, Adunarea electivă a Țării Românești îl alege ca domn pe Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei. Astfel se realizează unirea cu Moldova.

1877 Acest an este anul proclamării independenței de stat a României.

1917 Odată cu declanșarea revoluției din anul 1917 și cu începutul destrămării Imperiului Rus, lupta românilor din Basarabia și a celor de peste Nistru pentru autonomie și autoadministrare se intensifică.

La 3 aprilie 1917 la Chișinău se constituie Partidul Național Moldovenesc, care milita pentru autonomia Basarabiei.

La 21 noiembrie 1917 a avut loc prima ședință a Sfatului Țării - Parlamentul Basarabiei, care întrunea 150 de deputați. Sfatul Țării a fost constituit pe baze legale, din reprezentanți ai tuturor naționalităților tuturor păturilor sociale și organizațiilor politice, profesionale și confesionale.

La 2 decembrie 1917, în baza Dreptului popoarelor la autodeterminare, Sfatul Țării a adoptat o declarație oficială, prin care a proclamat Republica Populară Moldovenească, care va intra, cu drepturi egale, în componența Republicii Federative Democratice Ruse.

1918 În noaptea de 23 spre 24 ianuarie 1918, Sfatul Țării a declarat independența Republicii Democratice Moldovenești.

La 27 martie același an, conform voinței maselor populare, Sfatul Țării a adoptat prin vot hotărîrea **Unirii** Republicii Democratice Moldovenești cu România.

Iar la 15 noiembrie, al Congresul general al **Bucovinei** a fost adoptată o hotărîre similară.

Actele Unirii, votate de organele reprezentative ale Basarabiei și Bucovinei, au fost recunoscute prin tratatele internaționale de la Paris (1919-1920).

1924 În octombrie, în partea stîngă a Nistrului U R S S a creat Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească.

În vara anului 1924, în cercurile conducătoare sovietice apare ideea cuceririi Basarabiei pe cale armată. Printre inspiratorii ei se numără însuși Stalin, care considera că, "dacă Basarabia va fi propagandistic pregătită pentru unirea cu Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească și dacă se va depune efortul necesar ocuparea acestei provincii de către Armata Roșie poate fi realizată cu rapiditate".

1939 Conform pactului Ribbentrop-Molotov dintre Germania și U.R.S.S., Basarabia intră în sfera exclusivă a U.R.S.S.

1940 Anexarea Basarabiei la U.R.S.S., prin intermediul forțelor armate.

1947-49 Organizarea foametei. Deportarea populației băștinașe în Siberia. Distrugerea gospodăriilor țărănești. Înființarea cu forța a colhozurilor.

1989 Începutul deșteptării conștiinței naționale. La mitingurile Frontului Popular din Moldova, este denunțat pactul Molotov-Ribbentrop, iar intrarea la 28 iunie 1940 a trupelor sovietice "eliberatoare" este calificată drept ocupație. Reapare Tricolorul.

1989 Marea Adunarea Națională la Chișinău cere proclamarea limbii române ca limbă de stat și reîntoarcerea grafiei latine

Este adoptată Declarația de Suveranitate a Republicii Moldova

1991 Parlamentul Republicii Moldova proclamă independența țării.

1992 În acest an Republica Moldova, stat independent și suveran, este primită în componența Organizației Națiunilor Unite

A. Enumerați în ordinea importanței 3 evenimente principale în istoria Basarabiei, care au influențat negativ soarta ei. Argumentați răspunsul.

1. _____

2. _____

3. _____

1. _____

deoarece acest lucru a _____

2. _____

deoarece acest lucru a _____

3. _____

deoarece acest lucru a _____

B. Enumerați 3 evenimente principale, care au influențat pozitiv soarta Basarabiei. Argumentați răspunsul.

1. _____

2. _____

3. _____

1. _____

deoarece acest lucru a _____

2. _____

deoarece acest lucru a _____

3. _____

deoarece acest lucru a _____

II. LIMBĂ ȘI NAȚIUNE

1. GÎNDURI DESPRE SUFLETUL NATIONAL

Nikolai Berdeaiev. Rusia

Omul intră în omenire prin individualitatea sa națională. ca om național și nu ca om abstract. intră ca rus. francez neamț ori englez. Omul nu poate ocoli o întreagă treaptă a ființării. Dacă s-ar întâmpla astfel, el ar sărăci și s-ar pustii sufletește. Omul național înseamnă mai mult decât omul pur și simplu, omul național deține trăsături ale speciei umane, dar și pe acele individual-naționale. Poți să dorești înfrățirea și unirea rușilor, francezilor, englezilor, nemților și a tuturor popoarelor, dar nu poți să dorești ca de pe fața pământului să dispară expresiile naționale, tipurile naționale și spirituale. Un astfel de vis despre oameni și despre omenire rupt de tot ce e național, nu este altceva decât o sete de stingere a unei lumi întregi de valori și bogății

A. Completați:

1. Omul național înseamnă mai mult decât omul pur și simplu deoarece _____

2. Lucrul în Moldova înseamnă mai mult decât lucru pur și simplu deoarece _____

3. Opinia prietenilor mei înseamnă mai mult decît o opinie pur și simplu deoarece

4. _____ înseamnă mai mult decît _____ pur și simplu deoarece _____

5. _____ înseamnă mai mult decît _____ pur și simplu deoarece _____

B. Completați după model:

Model:

Un/o astfel de vis despre oameni și despre omenire ca cel/cea rupt de tot ce e national nu este altceva decît un/o sete de stingere a unei lumi întregi de valori și bogății.

Folosiți la maximum creativitatea!

1. Un/o astfel de _____ despre _____ ca
cel/cea _____ nu este altceva decît un/o

2. Un/o astfel de _____ despre _____ ca
cel/cea _____ nu este altceva decît un/o

3. Un/o astfel de _____ despre _____ ca
cel/cea _____ nu este altceva decît un/o

2. LIMBA ROMÂNĂ

De la 1812, cu puține întreruperi, limba română în Basarabia a fost mereu amenințată de asimilare din partea imperiului țarist și apoi a celui sovietic. Țarismul a recurs la excluderea din instruire și din viața publică a limbii române, urmărind anihilarea spirituală a generații de autohtoni. În anii 30 - 40 ai secolului XIX în Basarabia nu mai existau școli naționale. Limba română se preda numai ca disciplină opțională în unele licee. În anul 1872 obiectul limba română a fost eliminat din programele de studiu.

Academicianul rus V.F. Șîșmariov remarca într-un studiu vizînd limbile romanice că după 1878 râul Prut a fost închis ca mijloc de comunicare, iar regimul țarist a creat o astfel de situație încît intelectualitatea a început să plece peste hotare. Astfel, au dispărut școlile naționale iar odată cu ele și cadrele naționale, și materialele didactice în limba română.

Situația privind învățămîntul național s-a schimbat după Unirea României, Moldovei, Basarabiei și Bucovinei la 1918. Timp de 22 de ani, pînă în anul 1940, majoritatea școlilor de toate gradele au funcționat în limba română. În anul 1940, pînă la intrarea în funcționare a pactului Ribbentrop-Molotov, conform căruia Rusia obținea dominația asupra Basarabiei, funcționau 2700 de școli primare românești, 50 de licee și gimnazii, 25 de școli de meserii, 2 facultăți universitare - de teologie și de agricultură.

În primăvara anului 1944, cînd tancurile sovietice se apropiau de Nistru, intelectualitatea basarabeană, în primul rînd profesorii, s-au refugiat în România. În Chișinău, de exemplu, din circa 500 de profesori au rămas 70.

În perioada sovietică, la catedrele universitare și în școlile medii au venit mulți oameni educați în spirit antinațional. Limba maternă nu a fost interzisă, dar a fost impus alfabetul chirilic și a fost inventată teoria despre limba moldovenească, diferită de limba

română. În toate instituțiile de învățămînt superior din Uniune se studia în limba rusă. Deci, dacă doreai să-ți faci studiile acolo, era mai bine să absolvești o școală rusă. Astfel, în grădinițele și școlile ruse fiecare al treilea, iar uneori al doilea copil era moldovean. Bibliotecile se completau cu 90 % de literatură în limba rusă. Deocamdată în Republica Moldova numărul basarabenilor români cu studii superioare este cel mai scăzut - 61 de persoane la o mie de locuitori (față de 112 ucraineni și 260 de ruși trăitori în republică).

Pînă la anul 1989, în Chișinău existau 6 școli cu predarea în limba română, 28 de școli cu predarea în limba rusă și 20 de școli mixte. După adoptarea în 1989 a Legislației lingvistice, situația s-a schimbat. Conform datelor Direcției Centrale a Învățămîntului, în 1994 în Chișinău erau 41 de școli cu predarea în limba română, 33 de școli cu predarea în limba rusă, 5 școli mixte și 3 școli pentru alte minorități naționale.

A. Explicați cu cuvinte proprii (în românește, bineînțeles) următoarele expresii din text:

1. Anihilare spirituală = _____
2. Disciplină opțională = _____
3. Mijloc de comunicare = _____
4. Materiale didactice = _____

B. Alcătuiți 5 întrebări la text și răspundeți la ele în baza textului.

1. ? _____
1. ! _____
2. ? _____
2. ! _____
3. ? _____
3. ! _____
4. ? _____
4. ! _____
5. ? _____
5. ! _____

III. TRADITII ȘI OBICEIURI

1. COLINDA

Colinda, cântec de urare, interpretat de grupuri de copii și tineri în preajma Crăciunului, este un obicei de origine foarte veche și se întâlnește la mai multe popoare. Conform unor surse scrise, colindele sînt de origine romana. Alte izvoare afirmă că ele aparțin vechilor greci, egiptenilor și chiar indienilor. Aceste creații folclorice sînt răspîndite și la popoarele slave.

La moldoveni colindele sînt interpretate atît în ajunul sărbătorilor de Crăciun, cît și a celor de Anul Nou.

Colindele se disting prin tematică și subiecte foarte variate. Ele conțin urări și felicitări adresate gospodarilor colindați.

A. *Ce se cîntă la voi acasă la Crăciun?*

Expuneți pe scurt conținutul acestor cîntece:

B. Traduceți și comparați:

rom	engl	rom	engl
a ura	_____	a urî	_____
urare	_____	urît	_____
urat	_____	urîtor	_____
urător	_____	urîtură	_____
urătură	_____	urîcios	_____
	_____	ură	_____
	_____	urîciune	_____

2. COLINDĂ PENTRU COPII

Am pornit să colindăm.
 Domn, domn să-nălțăm.
 Am pornit să colindăm.
 Domn, domn să-nălțăm.
 Dar boierii nu-s acasă.
 Domn, domn să-nălțăm.
 Dar boierii nu-s acasă.
 Domn, domn să-nălțăm.

Au plecat la vânătoare,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Au plecat la vânătoare,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Să vineze căprioare,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Să vineze căprioare,
 Domn, domn să-nălțăm.

Căprioare n-au vînat.
 Domn, domn să-nălțăm.
 Căprioare n-au vînat,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Au vînat un iepuraș.
 Domn, domn să-nălțăm.
 Au vînat un iepuraș.
 Domn, domn să-nălțăm.

Să facă din blana lui,
 Domn, domn să-nălțăm
 Să facă din blana lui,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Haină nouă Domnului,
 Domn, domn să-nălțăm.
 Haină nouă Domnului,
 Domn, domn să-nălțăm

A. Aflați melodia de la prieteni sau cunoștințe!

B. Faceți o listă de cuvinte care rimează cu cele de mai jos:

vânătoare

_____oare
 _____oare
 _____oare
 _____oare
 _____oare

blana

___ana
 ___ana
 ___ana
 ___ana
 ___ana
 ___ana
 ___ana

haină

___aină
 ___aină
 ___aină
 ___aină

nouă

___ouă
 ___ouă
 ___ouă
 ___ouă
 ___ouă

Sculați, gazde. nu dormiți,
Vremea e să vă treziți,
Sculați, gazde. nu dormiți.
Vremea e să vă treziți,
Casa să v-o aranjați, flori de măr.
Masa să v-o încărcăți, flori de măr.
Casa să v-o aranjați, flori de măr.
Masa să v-o încărcăți, flori de măr.

3. ALTĂ COLINDĂ

Noi umblăm a colinda
Pe la casa altuia,
Noi umblăm a colinda
Pe la casa altuia,
Să trăiți, să înfloriți, flori de măr,
În mulți ani să-mbătrâniți, flori de măr,
Să trăiți, să înfloriți, flori de măr,
În mulți ani să-mbătrâniți, flori de măr.

Și la anul vom veni
Numai dacă ni-ți pofti,
Și la anul vom veni
Numai dacă ni-ți pofti,
Și mai multe vom ura, flori de măr,
Un cocuț dacă ni-ți da, flori de măr,
Și mai multe vom ura, flori de măr,
Un cocuț dacă ni-ți da, flori de măr.

A. *Ce înseamnă expresia:*

"În mulți ani să-mbătrâniți"?

B. *Aflați melodia de la prieteni sau colegi.*

4. PLUGUSORUL

Plugușorul, una din cele mai însemnate și mai vechi datini de Anul Nou, se baza pe credința în puterea magică a cuvintelor și a acțiunilor respective, ce imitau mînatul boilor, aratul pămîntului. Cu timpul, a dispărut funcția magică, păstrîndu-se doar cea de urare tradițională.

Cete de urători - copii, tineri și chiar oameni în vîrstă, îmbrăcați în costume naționale și purtînd simbolic un plugușor de lemn, pornesc în ajunul Anului Nou cu uratul.

Declamația urăturii, care se mai nmește hăitură, este însoțită de pocnete de bice, mugete de buhai, clinchete de clopoței și strigăte de "hăi-hăi".

Plugușorul are o largă circulație în Republica Moldova, textele lui variînd de la o localitate la alta.

5. PLUGUȘOR

Mîine anul se-noiește,
Plugușorul se pornește,
și-om începe a colinda.
Pe la case a ura,
Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Pentru brazda de sub plug.

Vă urăm ca să trăiți,
Cu drag să vă veseliți,
Să vă fie viața floare,
Ca o zi de sărbătoare,
Ca și toamna cea bogată,
Cu de toate-mbelșugată,
La anul și la mulți ani,
Cinstiți, harnici gospodari!

A. Răspundeți la întrebări. Puteți folosi ajutorul colegilor sau tuorelui.

1. Ce este plugușorul?

2. Ce este hăitura?

3. Ce este buhaiul ?

6. DRAMATIZĂRI POPULARE

a) CAPRA

"Capra", un dans dramatizat foarte popular în Moldova, face parte din obiceiurile sărbătorilor de iarnă. Personajul central poartă o mască - cap de capră. Masca este confecționată din lemn. Corpul e acoperit cu un covoraș înflorat sau cu un cojoc întors pe dos. Figurile comice ale dansului sînt însoțite de strigăturile cetei de flăcăi. Jocul este acompaniat de vioară, fluier, cobză sau nai. Urătorii înscenează "vînzarea" caprei, care nu vrea să meargă de bună voie la tîrg. Pînă la urmă capra este cumpărată de un boier. Nevrînd să-și părăsească stăpînul, capra cade "moartă" jos. Cînd aude vorbe că trebuie tăiată, capra sare în sus și începe a dansa. Stăpînul-negustor își laudă marfa cîntînd:

Asta-i capra de la munte
Cu steluțe albe-n frunte
Asta-i capra de la munte
Cu steluțe albe-n frunte.
Hata-ța, căpriță, ța.
Că numai zahar ți-oi da.
Hața-ța, căpriță, ța.
Că numai zahar ți-oi da

b) URSUL

Dansul popular "Ursul" învioră sărbătorile de Anul Nou, înveselindu-i pe admiratorii și participanții la această spectaculoasă înscenare. Dansatorii sînt mascați în blănuri de urs sau ale altor animale. La comanda unor "dresori" de regulă mascați în țigani-ursari, personajele execută dansuri grotești. Uneori interpretul ursului recită texte comice, prin care rîde de unele metehne ale localnicilor. Potrivit unei legende, ursul, prieten al omului, este înzestrat cu forțe magice, care pot trata anumite boli, ca cele de șale, de exemplu. Acompanied la fluier sau vioară, ursul îl calcă pe bolnav pe șale, rostind un anumit descîntec. Rîtualul se repetă de trei ori.

Acest străvechi obicei al cultului ursului se întîlnea la grecii antici, la traci, geto-daci, romani, germani și la aite popoare.

7. SEMĂNATUL

Semănatul este un vechi obicei românesc, care este practicat în prima zi a lunii ianuarie și, ca regulă, îl are ca interpreți pe copii. Semănătorii aruncă boabe de grâu, orz, secară, porumb sau floarea-soarelui, rostind formule specifice. Urările tradiționale se referă la roade bogate, trai îmbelșugat și fericit. Cea mai cunoscută este formula:

Să trăiți, să înfloriți,
Ca merii, ca perii,
În mijlocul primăverii!
La anul și la mulți ani!

8. MĂRȚISORUL

În fiecare an, la Întîi Martie, românii au un minunat obicei de a-și dăruia unul altuia mărțișoare - floricele împletite din ață roșie și albă. Albul simbolizează puritatea, liniștea, seninătatea, iar roșul e culoarea dragostei. În unele localități mărțișoare dăruiesc doar bărbații și copiii, în altele - și femeile. Tradiția cere ca mărțișoarele să fie purtate la piept, în dreptul inimii toată luna martie, iar la sfîrșitul lunii să se agațe mărțișorul într-un pom. Dacă pomul va avea multe flori, anul acesta va fi cu noroc pentru persoana care a purtat mărțișorul.

Există foarte multe legende despre Mărțișor. Iată una din ele:

a) LEGENDA MĂRȚISORULUI

Demult, demult, a fost pe Pămînt o iarnă nemaipomenit de cumplită. Oamenii nu mai ieșeau de prin case, vitele nu se mai auzeau prin ocoale, troienele acopereau toate drumurile. Viscolul domnea peste toată lumea, smulgînd copacii din rădăcini și și aruncîndu-i peste dealuri și văi. A fost o iarnă lungă, lungă, de îmbătrîniseră oamenii, tot așteptînd-o să plece.

Dar într-o bună zi, iarna simți că îi seacă puterile. Norii se rariră, și Soarele aruncă, timid, cîteva raze subțirele, fricoase încă, peste pămîntul înzăpezit. Venea Primăvara, zîna cea dulce și frumoasă. Triluri de păsări se auzeau în depărtare. Soarele căpăta o putere tot mai mare și mai mare. Pe locul unde a căzut prima rază sfioasă de soare, zăpada s-a topit și a apărut o floare jîngășă și scliptor de albă - un Ghiocel!

Dar iarna îl zări prima. Își adună ultimele puteri și se năpusti asupra lui, să-l înghețe cu suflarea ei cumplită. Sărmanul Ghiocel începu să strige după ajutor, și - minune -

Primăvara l-a auzit, grăbindu-se să-l salveze. Uricioasa Iarnă, înfuriată, aruncă din ultimele puteri o tufă de spini peste Ghiocel, dar chiar atunci Primăvara ajunsese la el, acoperindu-l cu palmele ei calde, dătătoare de viață. Un spin îi înțepă degetul cel mic, și o picătură de sânge se scurse chiar pe căpușorul Ghiocelului, colorându-i o petală în roșu-aprins.

De atunci, la fiecare început de primăvară, oamenii își dăruiesc unul altuia Mărțișoare, ca simbol al dragostei și luminii, recunoștinței și renașterii vieții

BEST COPY AVAILABLE

IV. PAGINI DE PROZĂ

1. APA ȘI PIETRELE

GEO BOGZA

(1908-1988)

Apa despre care se spune că trece și ca voi rămîneți era o apă limpede prin care vă vedeți una cîte una, rotunde sau colțuroase, albe sau cenușii, cîteodată verzi sau roșiatice. Apa trecea, iar voi - oricine putea să-și dea seama - rămîneți. Cu atît mai mult se cuvine să rămîneți acum.

Cu atît mai mult **se cuvine** să rămîneți acum, cînd apa, trecînd ca și mai înainte, nu mai e cea de pînă acum

Apa despre care se spune că trece și voi rămîneți era o apă limpede din care se adăpau turmele, în care zvîcneau peștii, în care se scăldau fetele... , în care cerul își oglindea . . . azurul. Ea trecea iar voi rămîneți. Cu atît mai mult se cuvine să rămîneți acum

Cu atît mai mult se cuvine să rămîneți, cînd apa nu mai e cea de odinioară. Cel puțin voi să vă aduceți aminte de cum era pe cînd din ea - fără primejdia de a fi otrăvite - se adăpau turmele. Și poate că prin stăruința voastră, prin încapățînarea voastră de a rămîne, ca un imens reproș, cîndva, cine știe cînd, totul va redeveni ca odinioară și, prin limpezimea undelor, vom vedea iarăși zvîcnind peștii, și vă vom zari și pe voi - albe sau cenușii, verzi sau roșiatice - acolo - la locul vostru - ca o temelie trainică și fermecătoare a lumii.

A. Care expresie românească este ideea acestui eseu?

Care e echivalentul acestei expresii în limba engleză?

B. Alcătuiți propoziții cu fiecare din verbele reflexive impersonale de mai jos:

se cuvine, se pare, se întâmplă, se poate, se înserează, se înnoptează, se zice, se spune, se aude, se vede, se știe.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

2. OPT JUDECĂȚI ASUPRA MUNȚILOR CARPAȚI

GEO BOGZA

I. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți

Ei sînt căptușiți cu tot felul de minerale, de la aur p n  la uranium. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

II. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți.

Ei pot adăposti tot felul de vietăți dintre care nu lipsește vipera - a cărei mușcătură e fatală. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

III. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți

Ei sînt acoperiți de uriașe păduri - în care lumea devine solemnă ca într-un templu. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

IV. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți. Ei ne îngăduie să ne măsurăm istoria în mii de ani. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

V. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți

Ei adăpostesc, în cuiburi inaccesibile, cele mai îndrăznețe păsări dintre c te străbat azurul. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VI. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți

Ei zimțuiesc zarea cu piscuri, pe care fulgerele cad - cutremurând sub sărutarea lor de foc temeliele lumii. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VII. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți. Ei dau la iveală o puzderie de r uri, care pornesc spre miazănoapte și răsărit, spre miazăzi și apus - fac nd din roata țării o roată cu spițe de argint. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VIII. Fantastici sînt - dacă stăm să ne g ndim bine - acești munți

Ei păstrează pe fiecare s nc  amintirea unui strop de s nge. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

A. Completați, încercînd să descrieți foarte plastic ceea ce reprezintă cuvintele evidențiate.

1. Fantastici sînt - dacă _____ - acești copii.
Ei _____ . Și tot ei _____
2. Fantastici sînt - dacă _____ - acești oameni.
Ei _____ . Și tot ei _____
3. Fantastici sînt - dacă _____ - acești profesori.
Ei _____ . Și tot ei _____
4. Fantastice sînt - dacă _____ - aceste plăcinte.
Ele _____ . Și tot ele _____
5. Fantastic este - dacă _____ - acest vin de casă.
El _____ . Și tot el _____

B. Completați cu imagini proprii.

1. Fantastic/ă este - dacă _____ - acest/aceasta
_____ El/ea _____ . Și
tot el/ea _____
2. Fantastic/a este - dacă _____ - acest/această
_____ El/ea _____ . Și
tot el/ea _____

3. TOUTE L'EAU DE LA MER ...

GEO BOGZA

Toute l'eau de la mer ne souffirait pas
a laver une tache de sang intellectuelle.

Lautreamont

EMINESCU a spus: - Nu credeam să-nvăț a muri vreodată.

BLAGA a spus: - Ziua vine ca o dreptate făcută pământului.

CONFUCIUS a spus - Orice lucru are frumusețea lui, dar nu oricine o vede.

IORGA a spus: - Poți zbura pe aripile altuia, dar nu cu ele.

HERACLIT a spus: - Nu te poți scâlda de două ori în aceeași undă a râului.

SHILLER a spus: - Chiar și zeii luptă în zadar cu prostia.

SOCRATE a spus: - Mă pot ucide, dar nu îmi pot face nici un rău.

BRÂNCUȘI a spus: - Când nu mai sîntem copii, am murit demult.

SHAKESPEARE a spus: - Crima tot va vorbi, chiar dacă limbile ar rămîne mute.

ARGHEZI a spus: - Omul este un cocor care zboară pe dinlăuntru.

BALZAC a spus: - Gloria este soarele morții.

ARISTOTEL a spus. - Prietenul să fie un singur suflet în două trupuri.

VIANU a spus: - Cetatea cărților trebuie să fie un loc de luptă și de observație a lumii moderne.

SHAKESPEARE a spus. - Natura produce oameni foarte ciudati.

GOETHE a spus: - N-ar fi chin mai mare pentru mine decît să fiu singur în paradis.

IORGA a spus. - Un prost nu e un om care nu înțelege, ci unul care pretinde c-a înțeles mai bine decît cel chemat să înțeleagă.

BLAGA a spus: - Faptul că foarte viețile pe pământ se sfîrșesc cu moartea nu dovedește că moartea e tinta vieții!

CARAGIALE a spus: - Toți sîntem iritabili, expresivi sînt numai unii.

RALEA a spus: - Grația oamenilor mari e naivitatea

PARVAN a spus: - Moartea celor bătrîni îmbătrînește pe cei tineri.

IBRAILEANU a spus: - Mila, cînd nu e însoțită de o iubire infinită, e mai ofensatoare decît disprețul.

IORGA a spus: - În cele mai multe religii, preotul se crede ceva mai mult decît zeul.

SHAKESPEARE a spus: - Nu-i milă, ci crimă să-i cruți pe ucigași.

CICERO a spus: - Eu nu dorm pentru toți!

LEONARDO a spus: - Mai bine moartea decît oboseala.

EURIPIDE a spus: - Jupiter ia mai întîi mințile acelor pe care vrea să-i piardă.

SADOVEANU a spus: - Dacă prostia ar produce suferință, sînt oameni care ar trebui să umble pe uliță urlînd de durere.

LESSING a spus: - Mulțumește-te să fii om!

CAMUS a spus: - Dintre toate moderațiile, cea mai detestabilă este aceea a inimii.

CALINESCU a spus: - Biruiește în cele din urmă acela care are tăria de a se lăsa învins în viața de toate zilele.

BLAGA a spus: - Întinericul nu trebuie să-l luminăm ca să-l putem vedea.

IORGA a spus: - Temnița cea mai demut este aceea în care te simți bine.

SHAKESPEARE a spus: - Omul ar trebui să fie ce pare iar acei care nu sînt ar trebui nici să nu pară.

LAUTREAMONT a spus: - Toată apa mării n-ar ajunge pentru a spăla o pată de sînge intelectuală

Deci: - Toată apa mării . . .

A. Completați cu argumentele voastre:

1. **Exemplu:** CONFUCIUS a spus: - Orice lucru are frumusețea lui, dar nu oricine o vede.
fiindcă majoritatea oamenilor au stereotipuri despre frumusețe.
2. IORGA a spus: - Poți zbura pe aripile altuia, dar nu cu ele.
deoarece _____
3. HERACLIT a spus: - Nu te poți scălda de două ori în aceeași undă a râului.
pentru că _____
4. SHILLER a spus: - Chiar și zeii luptă în zadar cu prostia.
din cauză că _____
5. SOCRATE a spus: - Mă pot ucide, dar nu îmi pot face nici un rău.
fiindcă _____
6. BRANCUȘI a spus: - Când nu mai sîntem copii, am murit demult.
deoarece _____

B. Completați, folosind la maximum creativitatea!

1. GOETHE a spus: - N-ar fi chin mai mare pentru mine decît să fiu singur în paradîs.
Cu toate acestea aș dori să ajung măcar pentru puțin timp acolo.
2. SHAKESPEARE a spus: - Natura produce oameni foarte ciudați
Cu toate acestea. _____
3. CARAGIALE a spus: - Toti sîntem inelabili expresivi sînt numai unii.
Cu toate acestea. _____
4. RALEA a spus: - Grația oamenilor mari e naivitatea
Cu toate acestea. _____
5. PARVAN a spus: - Moartea celor bătrîni îmbătrînește pe cei tineri
Cu toate acestea. _____
6. IORGA a spus: - În cele mai multe religii, preotul se crede ceva mai mult decît zeul.
Cu toate acestea. _____

4. ARTA MUNCII

LUCIAN BLAGA

(1895-1961)

Dispoziția cu care își face un om munca e ca mai bună măsură pentru valoarea lui, a zis un gânditor, care vedea foarte bine în sufletul omenesc. Dacă un om își săvârșește lucrul veșnic cîrtind ca un sclav sub loviturile de bici, dacă-i lipsește iubirea și entuziasmul pentru opera sa, nu va ajunge niciodată să joace un rol important în viața socială

Dispoziția cu care se apucă cineva de lucru are influență enormă asupra rezultatelor la care ajunge. Ceea ce face cineva e o parte din el însuși. Văzînd ceea ce a făcut cineva îl vezi pe el însuși. Nimeni nu poate ajunge la respectul de sine dacă muncește numai cu inima pe jumătate și numai cu grija pe jumătate. Nu poate fi mulțumit cu sine, dacă nu dă ce poate da. Și nu poate da ceea ce ar putea, dacă își simte munca numai ca o greutate și ca o osteneală neplăcută.

Sînt mulți oameni, care au prea puțin respectul muncii. Ei o privesc drept o necesitate dezagreabilă, ca să-și poată cîștiga pîinea cea de toate zilele, ca o oboseală ce nu se poate înlătura, în loc de a vedea în ea creatoarea de oameni și școala înaltă a vieții. Ei nu simt mîna dumnezească ce silește pe om să-și dezvolte ceea ce i s-a dat ca germene în suflet, să-și cultive facultățile în lupta cu piedicile ce i se pun și să înfrîngă dușmanii norocului său. Oricare ar fi împrejurările nu-i voie să privești munca ca o greutate. Nimic nu te duce mai repede în declin ca o astfel de concepție.

Tot ce e necesar e în același timp și piin de învățături. Omul trebuie să fie un artist al muncii, adică să puna în ea ceva din personalitatea sa - cu bucurie și cu entuziasm. Dacă te apropii de munca ca un artist și nu ca un meșteșugar, dacă ești hărăzit să-ți

jerfești tot zelul tău arzător - atunci nu vei simți niciodată înjosoare munca ta - oricare ar fi ea. Nici o muncă nu e lipsită de demnitate - decît doar cea săvîrșită fără bucurie. Cine n-a învățat arta muncii, n-a făcut nici cel dintîi pas spre fericire. Noblețea muncii atîrnă numai de sufletul cu care ne apropiem de ea. Și arta muncii e poate singura artă pe care ar putea-o învăța orîșicine - de aceea seamănă așa de mult cu ceea ce se numește religie.

A. Puneți un titlu fiecărui alineat (fragment) din text.

B. Puneți cîteva întrebări la text:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

C. Formați antonime după model:

	NE+		DEZ+
omenesc	neomenesc	agreabil	dezagreabil
important	_____	avantajat	_____
mulțumit	_____	aprobat	_____
plăcut	_____	alcoolizat	_____
lipsit	_____	intoxicat	_____
hotărît	_____	informat	_____
fericit	_____		

D. Alcătuiți propoziții cu cinci dintre antonimele găsite.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5. ÎNAINTE DE ÎNCEPUT

TRAIAN DORZ

(autor creștin)

Mai înainte de a fi monumentele a fost Istoria
Și mai înainte de Istorie au fost eroii care au făcut-o

Eroii au creat evenimentele, iar acestea le-au creat monumentele, clădite nu atât pe pământ ori pe piatră, cât pe jertfe și sânge. Pentru că piatra și fierul pier, iar iubirea și adevărul, pentru care s-au jertfit eroii, rămân nemuritoare.

Creatorii Istoriei au tăcut, dar creațiile lor nu. Umorele lor s-au dus, dar lumina lor nu. Ecoul graiului și razele luminii lor cutreieră mereu hotarele acestui pământ și spațiile acestui cer. Și ele strigă. Și ele ard.

Cu ochii trupului vedem numai piatra și bronzul. Jertfa n-o putem vedea decât cu ochii sufletului.

Cu urechile putem auzi numai vântul și apa, frunza și clopotul, dar graiul lor cel veșnic nu-l auzim decât cu sufletul și nu-l putem cuprinde decât cu simțirea cea fină și rară a duhului.

De aceea cei mai mulți trecători prin locurile noastre sfinte, dacă n-au acei ochi, acele urechi și acel simț, - trec și nu văd, ascultă și nu aud, privesc și nu înțeleg, pierzând chiar ceea ce este mai de preț din toate.

6. CINA ȘI JERTFA

TRAIAN DORZ

Neamul nostru a avut mulți vizionari și poeți. Unul dintre aceștia a fost genialul sculptor Constantin Brâncuși, care, cu o inspirație cerească, a creat din piatră și bronz cele trei mai însemnate poeme nemuritoare ale sale - Masa Tăcerii, Poarta Sărutului și Coloana Infinitului.

Ne închipuim că Masa Tăcerii reprezintă locul și starea în care Isus Hristos, după plecarea lui Iuda-vînzătorul, a mai rămas doar cu cei unsprezece ucenici. Din clipa plecării vânzătorului, dispare și scaunul lui - rămîn numai cele douăsprezece scaune pentru ei - cei eterni.

Cina este masa de seară a familiei, actul ultim al unei zile, încheierea frumoasă a unui timp, a unei munci și părășia frumoasă și dulce a clipei de dinaintea unei nopți, a unei despărțiri, a unei odihne sau a unei suferințe. În felul acesta cina este un sfîrșit - dar și un început. . La Cină se încheie un fel de viață și începe altul.

Poarta Sărutului e locul veșnic în care Dumnezeu a ieșit în întîmpinarea omenirii, ca prin Isus Hristos să dea din nou sărutul iertării și primirii în dragostea Sa. E simbolul Iertării, al Nașterii din nou.

Coloana Infinitului este ca o scară de aur. Ce mult seamănă ea cu Scara Îngerilor din Genesa, 28.12! De fapt, ea este aceeași, numai că primele cincisprezece trepte se văd, și jumătate din a șaisprezecea. Însă de la jumătatea aceasta în sus scara nu **se mai vede** decît cu ochii sufletului. Scara care duce spre Infinit, spre Veșnicie...

Iată ce adevăruri strălucite cuprind pentru noi lucrările lui Brâncuși. În iarna lui 1997 la Paris a fost restabilit atelierul de lucru al sculptorului. Vizitatori din toate colțurile lumii vin să vadă neprețuitele comori, **gîndindu-se** la adevărurile veșnice ale lumii și **bucurându-se** de minunea geniului creator.

Cele expuse aici constituie doar o opinie privind sensul lucrărilor lui Brâncuși. Cineva a spus despre Coloana Infinitului că ar semnifica istoria României, care ba este îngăduitoare și ne oferă libertate și spațiu, ba se încruntă iar, strîngîndu-ne răsufierea. Altcineva a spus că ar semnifica o cale a creației - de la criză la înflorire și iar la criză. Însuși Brîncuși i-a mărturisit cuiva că ideea creării Coloanei i-a venit de la un șurub de lemn de la un teasc de strîns poama. Toate acestea nu fac decît să demonstreze faptul că artistul de geniu crează o lume nouă care poate fi interpretată printr-o multitudine de ipoteze, toate pîrînd să exprime un adevăr.

A. Conjuțați verbele reflexive propuse după model. Memorizați particularitățile lor.

1.	a se gîndi	a se liniști	a se întîlni
Eu	mă gîndesc		
Tu	te gîndești		
El, ea	se gîndește		
Noi	ne gîndim		
Voi	vă gîndiți		
Ei, ele	se gîndesc		

2.	a se pricepe	a se duce	a se teme
Eu	mă pricep	_____	_____
Tu	te pricepi	_____	_____
El, ea	se pricepe	_____	_____
Noi	ne priceperem	_____	_____
Voi	vă pricepeți	_____	_____
Ei, ele	se pricep	_____	_____

3.	a se uita	a se bucura	a se mira
Eu	mă uit	_____	_____
Tu	te uiți	_____	_____
El, ea	se uită	_____	_____
Noi	ne uităm	_____	_____
Voi	vă uitați	_____	_____
Ei, ele	se uită	_____	_____

4.	a-și închipui	a-și impune	a-și da seamă
Eu	îmi închipui	_____	_____
Tu	îți închipui	_____	_____
El, ea	își închipuie	_____	_____
Noi	ne închipuim	_____	_____
Voi	vă închipuiți	_____	_____
Ei, ele	își închipuie	_____	_____

V. PAGINI DE POEZIE

1. LA STEAUA

MIHAI EMINESCU

(1850-1889)

La steaua care a răsărit
E-o cale atît de lungă
Că mii de ani i-au trebuit
Lumini să ne ajungă.

Poate demult pieri în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Tot astfel cînd al nostru dor
Pieri în noaptea adîncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

2. PE LÎNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ

MIHAI EMINESCU

Pe lîngă plopil fără soț
Adesea am trecut.
Mă cunoșteau vecinii toți.
Tu nu m-ai cunoscut.
La geamul tău ce stralucea
Privii afit de des.
O lume-ntreagă-nțelegea.
Tu nu m-ai înțeleș.

De cîte ori am așteptat
O șoaptă de răspuns!
O zi din viață să-mi fi dat,
O zi mi-era de-ajuns!
O oră să fi fost amici.
Să ne iubim cu dor
S-ascult de glasul gurii mici,
O oră și să mor

3. GLOSSĂ

MIHAI EMINESCU

1 *Vreme trece, vreme vine
Toate-s vechi și nouă toate,
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece,
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămii la toate rece*

2. *Multe trec pe dinainte
În auz ne sună multe
Cine ține toate minte
și ar sta să le asculte?
Tu așază-te deoparte
Regăsindu-te pe tine,
Cînd cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.*

3 *Nici incline a ei limbă
Recea cumpănă-a gândirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii
Ce din moartea ei se naște
și o clipă ține poate
Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate*

4. *Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui
Joace unul și pe patru
Totuși tu ghici-vei chipu-ri
și de plînge, de se ceartă,
Tu în colț petreci în tine
și-nțelegi din a lor artă
Ce e rau și ce e bine*

5. *Viitorul și trecutul
Sînt a filei două fețe.
Vede-n capăt începutul
Cine știe să le-rvețe
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate
Dar de-a lor zadarnicie
Te întreaba și socoate*

6 *Căci acelorași mijloace
Se supun cîte există
și de mii de ani încoace
Lumea-i veselă și tristă.
Alte măști, aceeași piesă,
Alte guri, aceeași gamă.
Amăgit atît de-adesă
Nu spera și nu ai teamă.*

7. *Nu spera, cînd vezi mișeii
La izbîndă făcînd punte,
Te-or întrece nătărăii,
De ai fi cu stea în frunte.
Teamă n-ai, căta-vor iarăși
Între dinșii să te plece
Nu te prinde lor tovarăș,
Ce e val, ca valul trece.*

8 *Ca un cîntec de sirenă
Lumea-ntinde lucii mreje,
Ca sa schimbe-actorii-n scenă,
Te momeste în vîrteje
Tu pe-alături te strecoară,
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă*

9 *De te-ating, să ferii în laturi,
De hulesc, sa taci din gură,
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi
Dacă știi a lor măsură
Zică toți ce vor să zică,
Trecă-n lume cine-o trece,
Ca sa nu-ndrăgești nimică
Tu rămii la toate rece*

10. *Tu rămii la toate rece
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Ce e val ca valul trece
Nu spera și nu ai teamă
Te întreabă și socoate
Ce e rău și ce e bine,
Toate-s vechi și nouă toate,
Vreme trece, vreme vine.*

4. RONDELUL ROZELOR CE MOR

ALEXANDRU MACEDONSKI

(1854-1920)

E vremea rozelor ce mor
Mor în grădini, și mor și-n mine -
Și-au fost atît de viață pline,
Și azi se sting așa ușor.

În tot se simte un fior,
O jale e în orișicine,
E vremea rozelor ce mor
Mor în gradini, și mor și-n mine.

Pe sub amurgu-ntristător,
Curg vălmășaguri de suspine,
Și-n marea noapte care vine
Dulioase pleacă fruntea lor
E vremea rozelor ce mor

BEST COPY AVAILABLE

5. CELEI CARE PLEACĂ

ION MINULESCU

(1881-1944)

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată ...
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie ...
Dar ce anume-a fost,
Ce-am vrut sa fie
Noi nu vom ști-o poate niciodată ...
A fost un vis trăit pe-un țărm de mare,
Un cântec trist adus din alte țări
De niște păsări albe, căiătoare
Pe-albastrul răzvrătit al altor mări -
Un cântec trist adus de marinarii
Sosiți din Boston,
Norfolk
și New York.
Un cântec trist, ce-l cîntă-ades pescarii
Cînd pleacă-n larg și nu se mai întorc
și-a fost refrenul unor triolete
Cu care-alt dată un poet din Nord
Cerșea iubirea blondelor cochete ...
A fost un vis,
Un vers,
o melodie.
Ce n-am cîntat-o poate niciodată ...
.....
Tu crezi c-a fost iubire-adevărată?
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie!

6. NOI

OCTAVIAN GOGA

(1881-1938)

La noi sînt codri verzi de brad
și cîmpuri de mătăsă.
La noi atîția fluturi sînt
Și-atîta jale-n casă.
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne-asculte,
La noi sînt cîntece și flori
și lacrimi multe, multe ...

7. CUPTOR

GEORGE BACOVIA

(1881-1957)

Sînt cîțiva morți în oraș, iubito,
Chiar pentru asta am venit să-ți spun,
Pe catafalc de căldură-n oraș,
Încet cadavrele se descompun.

Cei vii se mișcă și ei descompuși,
Cu lutul de căldură asudat,
E miros de cadavre,iubito,
și azi ,chiar sînul tau e mai lăsat.

Toarnă pe covoare pãrfume tari,
Adu roze pe tine să le pun,
Sunt cîțiva morți în oraș, iubito,
și-ncet, cadavrele se descompun...

8. PASTEL

GEORGE BACOVIA

Adio, pică frunza
și-i galbenă ca tine.-
Adio, nu mai plînge,
și uită-mă pe mine.

Și s-a pornit iubita
și s-a pierdut în zare-
lar eu în golul toamnei
Chemam în aiurare..

-Mai stai de mă alintă
Cu mîna ta cea mică,
și spune-mi de ce-i toamnă
și frunza de ce pică?..

9. FĂRĂ ADRESĂ

(unui domn care-mi cerea adresa în 1914)

GEORGE TOPÎRCEANU

(1886-1937)

Îmi ceri adresa, domnul meu?

Sînt trist din cale-afară...

Cum să ți-o dau, cînd însumi eu

O caut de-astă vară?

Sa nu mă-ntrebi cum s-a făcut -

Cine-ar putea să spuie?

Adresa mea a dispărut

M-ai pomenit că nu e!

A rătăcit de azi pe mîni

Pribeagă prin Moldova

Iar peste două săptămîni

Am prins-o-n Vîrciorova

Și cum am dat ochi amîndoi

Mi-a spus acolo-n gara,

Ca dacă nu era război

Ar fi reșit din țară

10. ȘI TOTUȘI IUBIREA

ADRIAN PĂUNESCU

(născ. 1949)

1. Și totuși e stare de veghe.
Și totuși murim repetat.
Și totuși mai cred în pereche,
Și totuși ceva s-a-ntîmplat.
Pretenții nici n-am de la nimeni.
Un larg întuneric și tu.
Înrăm în amurg fără nume.
Amurgul, ca viitor, trecu.

3. Afară roiesc întuneric,
Aici sîntem mai luminoși.
Se ceartă-ntre ele biserici,
Făcîndu-și același reproș.
Și tu, și iubirea există,
Și moartea există și ea.
Îmi place mai mult cînd ești tristă
Tristetea, de fapt, e a ta.

2. Motoarele lumii sînt stinse,
Rețele pe căi au căzut.
Destinele dorm necuprinse,
Trezește-le tu c-un sărut.
Acum te declar Dumnezeu.
Eu însumi mă simt Dumnezeu.
Continuă lumea, femeie,
Cu plozi scriși pe numele meu.

4. Genunchii mi-aplec pe podele.
Cu capul mă sprijin de cer.
Tu ești în puterile mele,
Deși inchiziții te cer.
Ce spun se aude aiurea,
Mă-ntorc la silaba dintîi.
Prăval peste mine pădurea.
Adio, adică rămîi.

REFREN:

Si totuși există iubire,
Și totuși există blestem.
Dau lumii, dau lumii de știre,
Iubesc, am curaj și mă tem

BEST COPY AVAILABLE

11. DACĂ

GRIGORE VIERU

(născ. 1939)

Dacă tu ești pîinea,
Dacă tu ești apa,
Dacă tu ești aerul
Sufletului meu -
De ce mă clatin ca trestia,
De ce mă nărui de sete,
De ce mă înăbuș, femeie,
De ce?

12. UCENICUL LUI HOMER (II)

ARCADIE SUCEVEANU

(născ. 1952)

lată ghilotina,
zise Profesorul.
Totul e să poți să-ți ții cu o mină capul
și cu cealaltă să acționezi manivela
să fii în același timp
și victimă și călău.
la aminte. viața depinde
de cantitatea de sânge
ce alimentează neclintit ghilotina
iar sângele nu poate fi pus în mișcare
decît de acest sînguincios mecanism
e un fel de circuit închis -
mai multă speranță și curaj
curaj și speranță.

La urmă Profesorul îmi culese
capul de jos
mi-l puse la loc
și-mi urlă în ureche:
acum descrie tot ce-ai simțit

13. PERSOANA INDEZIRABILĂ

VSEVOLOD CIORNEI

(născ. 1955)

Forțele de ordine
au reținut un individ suspect:
nu purta arma
și nici n-a acceptat să i se dea
una
A fost expulzat
din lume
Acum e O.K.
continuăm să murim
fără el.

14. ÎN FIECARE DIN NOPTILE SOLSTIȚIULUI

LORINA BĂLTEANU

(născ 1960)

în fiecare din nopțile solstițiului
de iarnă
între orele două și trei
pe o masă rece și lunecoasă
în prezența a două femei
eu mă mai nasc încă o dată
uneori
lipsește perdeaua de fulgi la ferestre
alteori una dintre femei
va veni o zi cînd
va lipsi însăși mama

dar eu voi continua să mă nasc
și de fiecare dată
nașterea mea nu înseamnă nimic altceva
decît un foarte serios motiv
pentru moarte

15. VOM CUNOAȘTE TANDREȚEA

NICOLAE POPA

(nàsc. 1959)

Într-o zi vom cădea dezgropați
înapoi pe pământ.
Veșmintele noastre putrede
își vor recăpăta
culorile sărbătorești.

În biuzunarul hainei de la piept
va reînvia batista
albă ca floarea bumbacului
și din cutele ei cîteva lacrimi
se vor cotili pe obraji în sus
înapoi în orbite
deschizîndu-ne ochii.
și vom vedea.
și văzînd vom pipăi tot ce se vede.

Vom răsfața cu mișcările noastre
realitatea făcînd-o să creadă
că într-adevăr există.
Tu vei avea părul lung
și vei ascunde sub el la ceafă
nodul spînzurătorii.
Eu voi avea părul des
și voi ascunde sub el la tîmplă
urma împușcăturii.
Dar să nu îndrăznească nimeni
sà-ți mîngîie pleata
sa nu mă mîngîie nimeni
nici pe mine pe cap
Numai noi doi vom cunoaște
tandrețea
și vom ști ce înseamnă să treci
cu o mîna prin păr
fară a-l năclăi de amintiri și de sînge.

16. CINEVA M-A UITAT AICI

AURA CHRISTI

(născ. 1967)

Cineva m-a uitat aici
Nu din greșeală
și nici din grabă.
Pur și simplu
a trecut mai departe
cum trece timpul
Cineva m-a uitat aici
și eu îmi ispășesc vina
de-a nu pricepe
cum să-i aduc aminte
cum să-l chem
prin ce fel de cîntec
să-l întorc la mine.
prin care fermecător,
blestem

BEST COPY AVAILABLE

17. FĂRĂ A STA PE GÎNDURI

AURA CHRISTI

Fără a sta mult pe gînduri,
îngerii s-au mutat în cer
Acolo ne visează, acolo se simt bine
și mie din cînd în cînd îmi vine
să le cer să aducă cît mai curînd
odată promisa lumină -
să ne fie și nouă ca-n visele lor.
Dar cum e, cum e oare
în visele îngerilor?

VOCABULAR			
limba română	limba engleză	sinonime	antonime
A			
acelorași	to the same		diferitor
adăpa (a se)	to drink. to water	a bea	
adăposti	to host to hide	a găzdui. a primi	a alunga
ades(-ea)	often, frequently	adeseori. des. deseori, frecvent	rar. uneori, rareori.
afirma	to declare. to assert. to affirm	a declara, a mărturisi, a spune, a zice, a pretinde, a susține	a nega, a infirma, a tăgădui, a contesta
afirma (a se)	to	a se evidenția, a se impune, a se remarca	a rata (ceva)
aiurare	wondering delirium	aiureală, delir, bîguală	rezonabilitate
ajun	eve		
ajunge	to get to, to catch up with to become	a sosi, a veni, a ajunge din urmă, a deveni, a parveni	a pleca
alinta	to spoil, to pamper, to pet	a dezmierda, a mîngîia, a răsfața, a giugiuli, a drăgosti	a certa, a respinge
amăgi	to delude. to mistify	a minți, a păcăli, a momi, a înșela, a prosti, a trișa, a ademeni, a seduce	a spune adevărui
amic	friend	prieten	dușman, inamic
amintire	memory, remembrance, recollection	memorie, aducere- aminte, pomenire, menționare, mențiune, semnalare	uitare
amor	love	dragoste, iubire	ura
aprig	ardent	focos, impetuos, vehement, aspru, puternic, vilolent	calm blind, blajin, lin, temperat, liniștit, stăpînit, domol
ara (arat)	plough (ploughing)		
arbore	tree	copac, pom	

arde (arzînd)	to burn (burning)	a se consuma, a (se) mistui, a frige. a înfierbînta. a se frige. a se bronză excesiv, a lumina	a stinge, a (se) stinge
argint	silver		
ascunde	to hide	a masca, a voala, a camufla, a deghiza, a acoperi, a tăinui	a revela, a arăta, a demonstra, a descoperi
aspru	rough, harsh, severe	scorțos, dur, sever brutal, barbar, violent, rece	blînd
asuda	to sweat	a transpira. a se aburi	
atelier	workshop, studio	studio	
atinge	to touch	a pipăi, a mîngîia	
auz	hearing	auzire, ureche	
auzi	to hear	a afla, a ști	
auzi (a se)	to be heard (it is said that)	a se spune, a se afirma, a se zvonii, a se afla	
azur	azure	albastru, senin, clar, limpezime	sombriu, întunecat, neclar
B			
batistă	handkerchief	băsmăluță	
belșug	plenty copiousness redundancy	abundență, bogăție, bunăstare, prosperitate	sărăcie
bici	whip	biciușcă, puha	
binecunoscut	wellknown	vestit, faimos, notoriu, renumit, recunoscut, știut	necunoscut
birui	to conquer, to defeat, to overcome	a învinge, a izbîndi, a înfrînge, a cîștiga, a doboră, a bate	a pierde
biruitor	conqueror victorious	cuceritor, câștigător, victorios.	
boier	nobleman, landowner		
bou	ox		

brad	fir (tree), pine (tree)		
buhai	bull		
bumbac	cotton	coton	
C			
cadavru	corps, dead body	corp, trup	
călăreț	rider	cavalerist	pedestras
cale	way, path, method	drum, potecă, metodă, mod, modalitate, procedeu	
califica	to qualify, to call	a numi, a categorisi	
căprioară	roe, deer		
căptuși	to line, to stuff	a dubla (o haină), a prinde pe cineva	
către	to	spre, înspre, la, asupra	de la, dinspre
ceafă	nape (of the neck)	grumaz	
ceartă	quarrel	conflict, dezacord, divergență, dispută, discordie, litigiu, neînțelegere, pricină, sfadă	împăcare
cercetător	researcher, investigator	om de știință	
cerși	to beg	a cere, a se milogi	
cetate	fortress	fortăreață	
chema	to call	a invita, a pofți, a convoca, a provoca, a evoca, a numi	a alunga
chemat	endowed, called	competent, îndreptățit	
chiar	even, just, oneself	exact, întocmai, tocmai, precis, absolut, identic, taman	
chibzuit	wise, considerate	înțelept, cumpătat, rațional	nechibzuit
chip	manner, face	față, figură, înfățișare, fizionomie, expresie, aspect	
chip	way, mode	fel, mod, modalitate, cale	
cică	they say, as the	chipurile	

	story goes, as it were		
cîmp	field	cîmpie, șes	
cîștiga	to win, to earn	a obține, a dobîndi, a cuceri, a încasa, a primi, a realiza, a beneficia, a profita	a pierde
ciudat	curious, strange, wired	curios, straniu, original, neobișnuit, paradoxal, excentric, trăsnet	obișnuit
ciudă	jealousy, envy	gelozie, invidie, necaz, pică, pizmă, ranchiună, bănat	
clădit	built	construit, înălțat, zidit, făcut, ridicat	distrus
clinchet	tinkling (of bells)	sunet	
clipă	moment, instant	clipită, moment, minut, secundă	veșnicie
clopot	bell		
cobză	kobsa (musical instrument)		
cocor	crane		
cocuț = colac	twist, knot-shaped bread		
cojoc	sheepskin coat		
colte (colț)	tooth, cusp	dinte canin	
colțuros	angular, craggy	unghiular	neted
columnă	column	coloană, stîlp	
comoara	treasure	tezaur	
convoi	escort	escortă, cortegiu, alai	
cotropire	occupation invasion	invadare, invazie, încălcare	
crede	to believe	a considera, a gândi, a socoti, a spera, a presupune, a prevedea	
creștin	Christian	om, persoană	păgîn, necredincios
criza	crisis	recesiune, acces	calmitate
crunt	cruel	aprig, aspru, barbar,	gingaș, duios,

		crud, cumplit, feroce, inuman, crîncen, violent, grozav, fioros, teribil	uman
ctitor	founder	fondator, întemeietor	
cucerire	conquering	ocupare, subjugare, cîştigare, obţinere	
cuib	nest, home	cuibar, sălaş, adăpost, locuinţă, domiciliu	
cumpănă	balance, poise	balanţă, cîntar, echilibru	dezechilibru
cunoaşte	to know	a şti, a pricepe, a înţelege	
cunoaşte (a se)	to be perceptible, to be noticeable	a se şti, a se remarca, a se vedea	
cuprinde	to include, to incorporate to hug, to embrace, to involve	a include, a avea, a incorpora, a conţine, a îngloba, a se îmbrăţişa	
cută	fold, wrinkle	fald, pliu, încreţitură, îndoitură, dungă, rid, zbîrcitură	
cutreiera	to scour	a parcurge, a străbate, a merge, a urnbla, a colinda,	
cutremur	earthquake	seism, zguduire, fior, spaimă	
cutremura (a se)	to shake	a se clătina, a se zdruncina, a se scutura, a se zgudui, a se înfiora	
cuvini (a se)	to be necessary	a trebui, a fi necesar	
cuvinte încrucişate	crossword, puzzle		
D			
"Domn, domn să-nălţăm!"	Lets glorify the Lord - a characteristic formula used in colinda		
dangăt	toil	sunet	
deajuns	enough	suficient	insuficient
declanşa	to unleash, to	a cauza, a produce a	a opri

	release	genera. a provoca, a dezlântui, a pricinui	
declin	decline	decadență, decădere, regres, scădere, apus, asfințit	ascensiune, urcuș
dedemult	long ago	cîndva, odată, odinioară	recent
demnitar	dignitary, magistrate	dregător	
demnitate	dignity	vrednicie, rang, titlu	
demult	long time ago	cîndva, odată, odinioară	recent
denunța	to denounce	a pîrî, a reclama. a spune, a vinde	a acoperi, a ascunde
deșert	deserted. empty	gol, vid, pustiu, nelocuit	plenitudine
deoparte	aside	aparte, izolat, retras, separat	împreună
deosebit	exquisite, distinct	distinct, aparte, special, neobișnuit, distins, rar, superior, admirabil, remarcabil, ales, excepțional	simplicu, comun
deșteptare	awakening	sculare, trezire	adormire
depărtare	distance	distanță, interval, spațiu, îndepărtare	apropiere
depune	to give (to put in)	a pune, a depozita, a prezenta	a lua
descîntec	exorcism	farmec, magie, vrajă, vrăjitorie	
descompune (a se)	to decompose, to decay	a se desface, a se dezmembra, a se divide, a se fracționa, a se împărți, a se strica, a se altera, a putrezi	a se constitui
despărțire	separation	izolare, separare, descompunere, divizare, desfacere, divort	întîlnire, unire
destrăbălat	dissipated, dissolute	corupt, decăzut, depravat, imoral	decent, moral, curat

		nerușinat, vicios, demoralizat, stricat	
destrăma (a se)	to unravel, to tear to dissolve, to disintegrate	a se rări, a se împrăștia, a se spulbera, a se dezintegra	a uni, a integra
dezagreabil	unpleasant	neplăcut, supărător, dezgustător, nesuferit, urît, antipatic, respinător	plăcut, atractiv
dezgropa	to dig up	a deshuma, a dezgropa, a scoate	a îngropa
dezlega		a desface, a deznoda, a clarifica, a rezolva, a explica, a lămurii	a lega
dezmierda	to caress, to pet	a alinta, a mîngîia, a răsfăta, a desfăta	a certa
dinainte	previous, before	anterior, precedent, premergător	posterior
dinlăuntru	from inside	interior, intern	dinafară
divinitate	divinity, deity	Dumnezeu, zeitate, providență, sfînt, Creatorul, Atotputernicul	ființă pămîntească
domnesc	princely	voievodal, împărătesc	
dor	longing, missing	alean, nostalgie, dorință, aspirație, tendință, vis	ură
dovedi	to prove	a demonstra, a confirma, a indica, a susține, a argumenta	
dreptate	justice	echitate, justiție, rezon	nedreptate
dresor	trainer	îmblînzitor (de animale)	
duh	spirit, ghost	spirit, suflet, fantomă, umbră, vedenie	
duios	loving, tenderly	emoționant, afectuos, dezmiardător, tandru,	dur, violent, neprietenos

		drăgăstos, iubitor, răscolitor, impresionant, mișcător, patetic, vibrant, tulburător, jalnic, trist	
E			
expansiune	expansion	destindere, dilatare, expansiune	contractare
F			
"Flori de măr"	characteristic formula for colinda		
facultate	faculty, capacity, ability	aptitudine, capacitate, însușire, posibilitate	incapacitate
făgădui	to promise	a promite, a se angaja, a se obliga	
feri	to shrink/to keep from	a apăra, a ocroti, a păzi, a proteja, a păzi	a expune
feri (a se)	to step aside, to avoid	a se apăra, a se proteja, a se păzi, a se eschiva, a fugi	a se expune
fericire	happiness	noroc	nefericire
fier	iron		
ființare	existence	existență, viață, trai	neființă, inexistență
filă	leaf	foaie, pagină	
fiord	fjord		
fire	character, spirit	caracter, spirit, natură, temperament	
fluiet	whistle, pipe, flute		
fluture	butterfly		
foamete	famine, starvation	flămînzire	îmbuibare
frăgi	wild strawberry		
frămînta	to knead	a plămădi, a răsuci, a suci	a netezi
frămînta (a se)	to worry,	a se neliniști, a se agita, a se chinui	a fi liniștit
fulger	lightning	străfulgerare	
G			
geam	window	fereastră	
germene	embryo	embrion, plod	
ghici	to guess, to predict	a intui, a prevedea, a	

		prezice, a proroci, a descoperi, a afla	
glugă	hood		
gol	gap, vacuum, void, emptiness	vid. deșert pustiu	plin
goi	naked	dezbrăcat, nud	îmbrăcat
grai	language	limbă, limbaj, cuvînt	
groapă	pit, grave	mormînt	
gură de rai	"piece of paradise"		
H			
hohot	(de plîns) - burst of tears, (de rîs) - peal of laughter		
hotar	border	frontieră, graniță, margine, limită	
hulă	blasphemy, curse	blasfemie, calomnie, bîrfă, clevetire, insultă, calomnie, ponegrire	laudă
I			
iarăși	again	iar, din nou	
icoană	icon, picture		
ipoteză	hypothesis	presupunere, prezumpție, bănuială	
iveală (a da la iveală)	to show to reveal, to discover	a descoperi	a ascunde
izbîndă	success, victory	a birui, a cîștiga, a învinge, a izbuti, a reuși	a pierde
I			
împărți	to divide, to distribute	a diviza, a tăia, a segmenta, a distribui, a repartiza, a clasifica, a grupa	a aduna
împresura	to encircle	a încercui, a înconjura, a asedia	
împușcătură	gun shot		
încă	still, so far	chiar, deja, tot, mai	
încăpăținare	stubbornness	îndărătnicie, dîrzenie, perseverență	supunere
început	beginning	debut, origine, proveniență, izvor	sfirșit

încheia	to finish, to come to an end	a termina, a sfârși, a închide	a începe
înclina (a se)	to incline, to bend	a se apleca, a se îndoi, a atârna	a se îndrepta
încoace	hither, here		încolo
încoace și încolo	back and forth	înainte și înapoi	tot pe loc
încrunta (a se)	to frown	a se posomorî	a se lumina la față
îndemna	to urge, to goad, to advise	a încuraja, a susține, a îmbărbăta, a stimula, a sfătui	a opri
îndrăgi	to grow fond of	a iubi	a urî
îndrăzni	to dare	a cuteza, a se încumeta	a se teme
îniinta	to initiate, to found	a constitui, a crea, a întemeia, a stabili, a forma, a organiza	a desființa
înflori	to blossom	a se deschide a prospera	a se usca
înfrățire	fraternity	frăție, fraternitate, solidaritate, unitate	învrăjpire
înfrînge	to defeat, to conquer	a birui, a învinge, a bate, a întrece	a pierde
înfrunța	to face, to challenge	a sfida	a fugi, a se supune
îngăduitor		iertător, milostiv, bun, tolerant, îndurător, indulgent, magnanimos, omenos	sever, neîngăduitor
înger	angel		demon
îngriji	to look after, to take care	a căuta, a avea grijă	
îngropa	to bury	a înmormînta	a dezgropa
înmormînta	to bury	a îngropa	a dezînmormînta
însămi	myself (feminine)		
însotit	accompanied	acompaniat, întovărășit	neînsotit, singur
însumi	myself (masculine)		
întări	reinforce	a se fortifica, a se căli, a se drege	a slăbi
întradevăr	really, truly	realmente, cu adevărat	

întruni	to bring together	a convoca, a reuni, a strînge, a însuma	
întuneric	darkness	beznă, întunecime, obscuritate	lumină
învățătură	learning	educație, învățămînt, carte, cunoștințe, știință, concluzie, morală, pildă	
învia	to revive	a renaște	a muri
învins	defeated	biruit, înfrînt, bătut	neînvins
înviora	to animate	a activa, a intensifica, a dinamiza, a a stimula	a stinge; a bloca
J			
jale	grief, distress	duioșie, durere, întristare, tristețe	bucurie, veselie
jertfi	to sacrifice	a sacrifica	
juđeca	to judge	a rationa, a a chibzui, a cugeta, a medita, a cîntări, a analiza	
juđecată	judgement, trial, reason	intelect, rațiune, opinie, apreciere, proces, verdict	
jupîn	master	patron, stăpîn	
L			
lăsat	here: loosen	aîrnat, pleoștit	ridicat
lăuda	to praise	a elogia, a preamări, a glorifica, a slăvi	a critica
lăuda (a se)	to praise	a se fuduli, a se făli, a se preamări	a se autocritica
limpede	clear, distinct, crystal clear	clar, distinct, evident, lămurit, luminos, curat, pur	confuz, neclar
lipsi	to be absent	a absenta	
lipsi (a se)	to deprive (self)	a renunța la ceva	
lipsi (pe cineva de ceva)	to deprive (someone)	a priva, a frustra	
localnic	native		venetic, strain
luci	to glisten, to shine	a străluci, a lumina, a scăpăra, a scînteia	

luptător	warier	războinic, combatant	
lut	argyle, clay, earth	argilă, clisă, humă, pământ, hlei	
M			
manta	cloak, mantle		
măreț	grand, glorious	grandios, maiestos, monumental, splendid, impunător	minor, neobservat
marfă	goods	produs, product, articol	
mărunt	small, short	mic, scund, scurt, inferior, neimportant, neînsemnat, derizoriu	mășcat, mare
măsură	measure	dimensiune, mărime, număr, chibzuintă, cumpătare	
mătase	silk		
mătășos	silky	catifelat, moale, neted	aspru
meșteșug	skill, trade	meserie, artă, dibăcie, iscusință, talent	
meșteșugar	hand-craftsman	meseriaș, meșter	
meteahnă	defect, disease, bad habit	defect, imperfecțiune, cusur, păcat, slăbiciune	calitate
mijloc	centre	centru, miez, inimă, jumătate, brîu, talie	marginie
mijloc	method	metoda, cale, fel, modalitate, formă, manieră, procedeu, posibilitate, procedură	
milă	sympathy, pity charity, kindness	îndurare, milostivire, ajutor, grație, har	indiferență
milita	to militate		
mîngîia	to caress, to stroke, to soothe	a alina, a dezmierda, a drăgosti, a alina, a consola	a certa, a necăji
mînie	anger	furie înverșunare, obidă	dragoste
mișca (a se)	to move	a se deplasa, a se	a sta

		duce, a acționa	
mişcare	movement	deplasare, circulație. mutare, agitație	repaus
moderație	moderation	chibzuială, cumpătare, măsură, judecată	exces
molid	spruce fir		
moni	to (al)lure	a ademni, a înșela, a păcăli, a munți, a trișa, a prosti	
mormînt	grave	groapă	
mort	dead, late, deceased	decedat	viu
mreață	net trap	capcană, cursă, intrigă	
muget	owing, roar		
mugure	bud	ochi	
N			
năclă	to clot	a murdări cu ceva lipicios, cleios	a curăți
nai	Pan's pipe		
nătărău	nincompoop	prost, nătăfleț, nerod, stupid, tont	deștept
neam	people	popor, seminție, națiune, rudă, gen, specie, trib	
nebuie	lunacy, madness	alienare, demență, sminteală	luciditate
nedomolit	restless	impulsiv, iute, nestăpînit	liniștit
neguțător, negustor	merchant, shopkeeper	vînzător	cumpărător
nemulțumire	dissatisfaction	nerecunoștință, nesatisfacție, neplăcere, supărare	mulțumire
nemuritor	immortal, undying	etern, nepieritor, nesfîrșit, veșnic	muritor, efemer
neprețuit	inestimable, priceless	inestimabil	ieftin
noblețe	nobleness, nobility	generozitate, mărinimie	
nod	knot		
numărătoare	counting, reckoning	numărare, socoteală	

O			
obișnui	to use to ...	a avea obiceiul	
obișnui (a se)	to get used to ...	a se acomoda, a se deprinde	a se dezobișnui
oboseală	tiredness	osteneală, trudă	
obține	to obtain, to get	a căpăta, a primi, a dobîndi, a realiza, a cîștiga	a pierde
ocoli	to avoid	a înconjura, a evita, a se feri, a se păzi	a înfrunta
ocupație	invasion, occupation	ocupare, invazie, cucerire	
odihnă	rest, leisure	repaus, răgaz, pace	lucru
odinioară	once	cîndva	acum
oglinzi	to reflect, to mirror	a reflecta	
omenesc	human	uman, creștinesc, pămîntesc	inuman
oștire	army	armată, oaste	
orbită	orbit, (eye)socket		
orișicine	anybody	fiecare	nimeni
orz	harley		
ospăt	feast, banquet	banchet	
osteneală	effort	trudă, oboseală, efort	
P			
păgubaș	loser, victim	păgubit	cîștigător
părea	to seem, to look like	a semăna, a arăta	
părinte	parent, father, founder, priest	tată, fondator, inițiator, preot	
pată	spot, stain		
pedeapsă	penalty, punishment	sanctiune, condamnare	iertare
pescar	fisherman		
pica	to drop, to fall	a cădea, a se prăvăli, a se nărui	a se ridica
perde	to lose	a rătăci, a încurca, a prăpădi, a irosi, a risipi	a găsi
perdut	lost	rătăcit, disparut, risipit, irosit, ratat, decedat	găsit
perii	to perish, to vanish	a dispărea, a se	a apărea

	to die	volatiliza. a o șterge, a se mistui, a înceta, a se risipi. a se sfârși. a deceda	
pipăi	to feel, to touch	a atinge	
pîri	to denounce	a denunța	a acoperi. a ascunde
pleată	long hair	chică, pleată	
plug	plough		
poartă	gate	prag, ușă	
Poartă	Ottoman Empire	Imperiul Otoman	
pocnet	crack	trosnet	
pomeni	to mention, to cite, to remember	a menționa. a cita. a ține minte	a uita
pomeni (a se)	to find one self in ...	a nimeri, a se afla în...	
porecli	to nickname, to dub	a numi. a supranumi. a chema, a botaza	
porți	to start	a pleca, a se duce. a o apuca, a începe, a demara, a se declanșa	a se opri
port	costume	îmbrăcăminte, costum	
porumb	mais. corn	păpușoi	
preajmă	vicinity. closeness	vecinătate. apropiere	depărtare
preot	priest	popă	
presupune	to suppose. to assume	a bănuși, a crede, a gîndi a-și închipui	
pretinde	to pretend	a cere, a revendica. a reclama	
pribeag	exile, outcast, vagrant	hoinar, rătăcitor, vagabond, fugar, refugiat, izgonit, exilat	sedentar
primejdie	danger	pericol. amenințare, nevoie	siguranță
principat	principality		
privigetoare	nightingale		
pronunța (a se)	to vote	a se declara, a opina	
prosperitate	flowering	belșug, bogăție. bunăstare. înflorire	decadență

prostie	foolishness	nerozie, neghiobie, stupiditate. gogomănie	inteligentă
pungă	purse		
punte	bridge, deck	pod	
pustii	to lay waste	a devasta. a distruge, a nimici. a strica, a sfârși	
putred	rotten	descompus, putrezit	proaspăt
puzderie	dust lots (of ...)	colb multime	
R			
răbda	to be patient	a îndura, a suporta. a accepta, a admite	
rai	paradise. eden	paradis, eden	iad
răpire	ravishment, kidnapping	captivare, seducere. fermecare, fascinare	
răsări	to rise. to spring	a apărea, a se arăta. a germina. a încolți, a ieși	a dispărea
răscumpărare	redemption. compensation	ispășire, mîntuire. salvare, purificare	
răsfăța	to spoil	a alinta, a dezmierda	a certa
răspîndit	spread	dispersat, împrăștiat, frecvent, cunoscut. uzual	nerăspîndit
răspîntie	cross road. moment of choice	răscruce, intersecție. încrucișare, întretăiere	
răufăcător	criminal	criminal, infractor	binefăcător
rază	ray. beam	dungă. fascicol. radiație	
război	war	bătălie, încăierare, înfruntare, luptă	pace
răzvrătit	rebel. un- subordinated	răsculat, rebel. insurgent	supus
recăpata	to regain. to recover	a reciștiga. a recupera. a redobîndi	a pierde
redeveni	to become again	a reajunge	
refren	refrain		
regăsi	to find again. to recover	a redescoperi. a revedea, a reîntîlni	a pierde

reproș	reproach	imputare, învinuire, admonestare, certare	
respectul de sine	self respect		
respinge	to reject	a îndepărta, a refuza, a blama, a condamna	a atrage
romanizat	romanized		
S			
sabie	sword		
sărăci	to lose, to become poor		a se îmbogăți
sărut	kiss	sărutare	
săvârși	to commit	a comite, a înfăptui	
scară	staircase		
sclav	slave	rob	stăpîn
seamăn	likeness, similarity	asemănare, similitudine	deosebire
secară	rye		
semănat	sowing, seeding	răsădit	
sete	thirst		
sfat	council, advise		
sfârșit	end, close	terminare	început
sîmbure (de fructe)	stone		
simțire	feeling sentiment	sentiment	
sinucide (a se)	to commit suicide	a-și lua zilele	
sîn	breast	piept	
sînge	blood		
sirenă	siren, mermaid		
socoti	to count, to calculate, to consider	a număra, a calcula, a considera, a crede	
soi	kind, sort, variety, breed	tip, fel, varietate, ramură	
solda (a se)	to end up with	a se termina, a se încheia	a începe
sparge	to dash to pieces	a strica	a drege
spera	to hope for	a crede	
spită	spoke, kin		
sprinten	agile, nimble, quick	iute, ager, abil	lent
spune	to say	a zice, a vorbi	a tăcea
stabili (a se)	to settle down, to establish	a se așeza	a trece, a se muta

stăpînire	ownership		
stăruință	insistence, persistence, perseverance, assiduity	străduință, insistență, persistență, perseverență, asiduitate	lenevie
stat (statură)	height	înălțime	
steluță	small star		
stîncă	rock		
stinge	to extinguish	a termina, a încheia	a aprinde, a începe
stinge	to turn off, to extinguish	a închide, a deconecta	a include,
stinge (a se)	to die, to pass away	a deceda, a muri, a dispărea	a învia
stingere	extinction	dispariție, deces	înviere
străbate	to traverse, to cover	a trece, a traversa, a parcurge	
strălucire	brilliance, brightness	lumină	
strălucit	shining, shiny	luminos, dăsebit remarcabil	întunecat
strămoș	ancestor	străbun	urmaș
strecura	to strain, to smuggle		
strop	drop	picătură	
strugure	grapes		
suferință	suffering, pain	durere, arnar, chin	bucurie
sui	to climb up	a urca	a coborî
sună	to ring, to sound		
supune	to subdue to subject		
suspin	sigh, sob	oțtat	
Ș			
șale	loins		
T			
tăcere	silence, quiet	liniște	gălăgie
tandrete	tenderness	duioșie	ură
tărie	strength, power	putere, forță, alcool	slăbiciune
tărîm	area, domain	arie, domeniu, spațiu, loc	
teamă	fright, fear	spaimă, frică, fior	dîrzenie, vitejie
temelie	basis, foundation	bază, fundament	

temniță	jail, prison	pușcărie, închisoare	libertate
tertip	trick, stratagem	stratagemă, shiretlic	
tîmplă	temple		
tîngui (a se)	to wail, to mourn. to lament	a se jeli, a se plînge a se lamenta	
tovarăș	comrade. mate, partner	camarad. partener, prieten	dușman
trai	life, living	viață, mod de viață	
trainic	lasting, durable, resistant	durabil, rezistent, puternic	slab, șubred
trăsătură	feature	caracteristică, semn	
treaptă	step	pas	
triolet	triolet (musical)		
trusă	first-aid kit		
turmă	herd, flock		
turna	to pour		a vărsa
Ț			
țaran	peasant, farmer		
țarm	shore	mal	
țeapă	splinter		
țigan	gypsy		
ține (mult)	to last (long)	a dura	
ține minte	to remember	a memoriza	a uita
ține seama	to take into consideration	a lua în considerare	
țintă	aim, target, goal	scop, țel, obiectiv, cauză	
U			
uimire	wonder		
U.timul	last, final	final	primul
undă	wave	val, talaz	
urare	wish	felicitare	
uriaș	giant, titan, huge	gigant, titan	pitic
urla	to roar, to yell	a striga, a țipa, a zăiera, a răzni	a tăcea
urmă	trace, mark, sign, footprint, vestige	semn	
urmări	to follow, to watch	a supraveghea	
V			
val	wave	undă, talaz	
vălmășag	confusion, jumble	încurcătură	limezime
vama	customs		

vatră	hearth, fire place, house, home	baștină, loc natal	străinătate
vecin	neighbour		
vedere	sight, vision, hallucination, phantom	privire, viziune	
veșmînt	garment, vestment	haină	
veșnicie	eternity	vecie, eternitate, nemurire, perpetuitate	clipă, efemeritate
veste	news	noutate	
vestit	famous, celebrated	faimos, binecunoscut	necunoscut
vietate	creature, living, being	creatură, ființă	
vînătoare	hunt		
vînzător	seller, vendor, trader	trădător, luda	cumpărător
vioară	violin		
viperă	viper		
vîrtej	whirlpool, whirlwind	învălmășeală	
viteaz	hero, valiant, brave man	curajos, neînfricat	fricos
vizionar	visionary, dreamer	prevestitor, profet, proroc	
voievod	ruler, voivode, principal	conducător	
vrednicie	merit	merit	nevrednicie
Z			
zădarnic=in zadar	useless (ly), in vain	în van, degeaba, fără folos	
zădărnicie	futility, wantonness		
zare	horizon, vista	orizont	
zări	to catch sight of ... to glimpse, to notice, to observe	a observa, a prinde cu privirea	
zel	zeal	perseverență, asiduitate, insistență, silință, străduință	lenevie
zgomot	noise	gălăgie, vacarm	liniște
zimțui	to jag, to hotch		
zvîcni	to throb, to bit	a tremura	